

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilvterek és hirdetések.

Telefon szám 34.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyilvter petítésára 50 fillér.

MURAKÖZ

Felolvasó szerkesztő:
ZRÍNYI KAROLY.Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.Kiadó és lapnyújtó:
STRAUSZ SÁNDOR.

A búza üszögbetegsége és az ellene való védekezés.

Írta: Besztercey Gábor szaktanár

Ezt, a búzára nézve egyik legveszedelmesebb betegsége! mindig az úgynevezett üszöggombák okozzák. Az üszöggombák a növényt már csirájában meglámadják s annak belsejében, különösen pedig a növény szárában finom, szabad szemmel nem látható szálak alakjában élnek és abból merítik táplálékukat. Dacára ennek a fiatal növényen szabad szemmel nem vehető észre, hogy beteg; ezt később, midőn már a búza hánnya a fejét, vagy pedig aratás előtt észlelhetjük.

A búzán kétféle üszög tenyészik: a repülő üszög és a kő vagy zsiros üszög. (De a búzán kívül meglámadják ezek a rozst, árpat, zabot, lengerit, mohart, kölest is.)

A repülő üszögöt, midőn a búza hánnya a fejét, már messziről igen könnyen felismerhetjük, mert legtöbbször az egész kalász ilyenkor finom fekete por által van ellepve, mely tönkreteszi a búza szemhéját, sőt a foklászokat is és az egész kalászból legtöbbször alig marad más, mint a gerinc. Mindazonáltal a repülő üszög nem annyira veszedelmes, mint a kő vagy zsiros üszög, melynél már nem porzik szabadon az üszögpor, hanem a szemek belsejét tölti ki, míg a mag héja teljesen sértetlen marad.

A köszög aratás előtt igen könnyen felismerhető, mert az olyan kalászok, melyeket meglámadott, nem konyólnak le, hanem egyenesen felfelé állanak.

Ha megvizsgáljuk a beteg kalászokat, azt látjuk, hogy a benne lévő magvak valamivel rövidebbek és vastagabbak a rendes

búzaszemeknél s színük is sötétebb. Ha az ilyen szemet szétdörzsöljük, azt tapasztaljuk, hogy az ép héján nincs más, mint bűdös tekele por, amiért is a köszögöt másképp bűdös üszögnek is nevezik.

Ezt a fekete, zsirostapintatu bűdös port »spóra«-nak hívják és minden ilyen piciny »spóra«-szem csiraképes és az üszög szaporodására szolgál.

Csepléskor ezek a spórával telt búzaszemek széttörnek s az üszögpor belepi az egészséges szemeket, minek következtében az egy kissé barnább lesz. Az ilyenre szokták mondani, hogy »elkenődött« vagy »üszkös hegyű«.

Ha az üszögporral belepett magot elvetjük: a »spóra« a földben a maggal együtt kicsirázik, a kikelt növényből élőködik s az üszögös mag után üszöggel telt kalászkot kapunk.

Ilyenformán évről-évre mindig több és több üszögös kalászt találunk vetéseink között s végre is azoknak nagymértékben elszaporodása csökkentvén a gabonának mennyiségét és ép úgy, mint minőségét és így értékét is: a gazdának tetemes károkat okozhat.

Hogy ezeket a károkat a gazda kikérülje: szükséges, hogy a vetőmagját az üszöggomba porától megszabadítsa, az ellenesét előlje. Fegyverünk van és pedig igen kitérő és régen kipróbált fegyverünk ezen ellenség ellen: a rézgálic (kékkő) oldat — csak tudni kell a fegyverrel bánni.

Igen sok módja van a kékkő-oldat használatának: a csávázás vagy pácolás, melyek között van jó, van kevésbé jó, sőt van határozottan kárthatandó is s ez az

oka, hogy akadnak gazdák, kik megpróbálták a rézgálicat való csávázást, de jó eredményt nem láttak s inkább felhagytak vele: nem tudtak a fegyverrel bánni!

Tizenöt évi folytonos gazdasági gyakorlatom alatt sokszor kipróbáltam a vidékenként szokásos különböző csávázási módokat s kiválasztván azok közül a legjobbát, nyugodt lélekkel ajánlhatom minden gazdának, hogy ezt a módját válassza a csávázásnak, mely a következő:

Vesünk egy körülbelül 3 hektóliteres kádát, melyet csak csávázásra s a szőlő vagy más növény permetezéséhez szükséges oldat készítésére használunk.

Ezen kádba pontosan kimérünk 2 hektóliter vizet. Ekkor kimérünk 2 kilógramm rézgálicot (kékkövet) és belekötjük egy zsákvászon darabba s az ilyformán képződött zacskót egy zsineggel egy — a kádon keresztbe fektetett kárhoz olyformán kötjük fel, hogy a zacskó nyakáig a vízbe érjen.

Ily módon 2—3 óra alatt a legkisebb részletekig, a lehető legszebben feloldódik a rézgálic és medkezhetjük a csávázást.

A csávázáshoz 2 munkás szükséges. Az egyik legelőször is egy karóval az oldatot felkavarja azért, hogy ha esetleg a rézgálic a vízben ülepedett volna: egyformán eloszoljon. Ezalatt a másik munkás vesz egy ritkaszővetű zsákvászonnal bélelt kosarat, azt megtölti búzával úgy, hogy még egy kis üres hely is maradjon és az egész kosarat a csávaoldatba karimáig belesüllyeszti.

Az első munkás akkor a búzát a kosárban felkavarja, tenyere 5—6 percig jól át — meg átmosogalja s közben a felkerülő léha és üszögös szemeket kézzel vagy

A szociológia fogalma, a szociális fejlődés története.

Felolvasta a Tanítókör gyűlésén: Grész Ernő tanár.

A szociális eszmék ma már akadályt nem ismerve, azokat rombolva törnek előre. Magyarország a nemzetek versenyében sajnos, nagyon is elmaradt. Elég csupán gazdasági téren való elmaradottságunkra rámutatni. Pedig ez az ország a statisztika szerint még egyszer annyi embert volna képes eltartani, mint amennyit eltart.

Az új eszmék harca megmozgatta máris is az egész társadalmat. Kinyitja kezét az állam-kormányzat felé. Helyet keres magának minden intézményünkben. A magasabb iskolákba már beköpogtatt. A kezdő tanítványok öntudatlanul magukkal hozzák magvait a népiszkolába. Beszéli róla a kunyhó lakója, foglalkoztat vele a kastély ura. A tanárok a katedrán bölcsekednek róla, a tudósok boncolgatják, összehasonlítgatják, keresik eredetét, lényegét.

Itt már a nép tanítója és nevelője sem várhatja be szó nélkül a kérdés megoldását. Nem állhat meg, mint szenvedőlegesen néző, távol a küzdő tériől, várva, hogy a küzdők sorába kell lépnie, tényleges részt kell vennie a nagy harcban. Sőt ha helyzetét helyesen fogja fel; ha benső hamisítatlan altruizmus vezeti és nemzeté-

nek rajongó szeretete tölti el lelkét: döntő befolyást gyakorolhat a kérdés megoldására és ezzel a magyar nemzet jövődét sorsára. A tanító küzdelme nem lehet az önzés, a magánérdek küzdelme, hanem a közjóért való. De hogy küzdheszen s a küzdelemben férfisan helyt állhasson, ebbeli feladatát nagyon meg kell szeretnie és meg kell ismernie egész műveltségben.

A mai modern irók munkáiban rendkívül sokat szerepel a családi egyenetlenség, a kölcsönös meg nem értés és egyéb baj. A merész író kimutatja, hogy a férj és a feleség is egészen elfogadható természeti okok indították s hogy ez az emberi faj tökéletességének történetében egy jelentéktelen epizód. És ekkor a többiek azt mondják róla, hogy ez az író szociologikus iskola híve.

Egy másik a társadalmi osztályok elválasztó falait akarja lerombolni, de azonnal. Az állam foglalja le a fölölleges magánvagyon; a papok, kik a népet tanításukkal lenyűgözik, kikergetendők; a földbírtok és a tőke, mint a tömegek nyomásának legjobb eszköze, felfogalendő. Egy másik ismét a házasság intézménye ellen kel ki, amely nyitja a személyes szabadságrendelkezésen, a nőnek rabigába döntése, a vagyonhalmozás eszköze. És ez mind szociológia!

Soha a tudományuk egyetlen köpenyegét sem használták annyi mindenfélenek az elpalás-

tolására, mint ezt. És soha a tudakosság egyetlen gondolatrendszerrel sem élt annyira vissza, mint a szociológiával. Kezde a fölivilágosodott csalón, aki meg van győződve, hogy a struggle for life (a létért való küzdelem) szent törvénye nevében szembeli ki a tudatlant, a gyöngébbet és végezze a nagy politikai igaztón: valamennyi többé-kevésbé a szociologia nevében gondolkozik és mégis valamennyi hiába veszi a szociologia nevét.

Micsoda tehát a modern életnek ez a csodálatos választó vize, amelyet, ha a rendszert, megszokott, régi igazságokra cseppentünk, ott azonnal élénk, erőteljes változás, bomlás keletkezik?

A kérdés egyszerű. Bárcaas lehetne rá ily egyszerűen felelni is. Maga a szó a latin szocietáris-társadalom szóból keletkezett. Mai értelmét Comte filozofiai rendszeréből vette át Spencer Herbert angol bölcsész és az ő bölcsészeti rendszerével terjedt el az egész művelt világban. De mivel jelentése bizonytalan volt, ez volt az oka, hogy a szót magát vignetá gyóránt ragasztották minden olyan gondolatra, ami ellensége a meglévőnek s hirdetője valami újnak.

Mint a XVIII. században a demokrácia, úgy most a szociologia neve nyomul előtérbe a közdolgozóló való gondolkodás minden terén s bizonyos, hogy a felfogásnak és gondolkodásnak valamely egészen új módját, a korszellemnek általános megváltozását, hozza magával. Olyan ez,

egy rossz szita segítségével eltávolítja. Midőn ez megtörtént: a búzából a csávát/odat jól kicsurgatjuk és a búzát jó vékonyan kiterítjük száradni s időközönként többször megforgatjuk, hogy a száradás gyorsabban és egyenletesebben menjen végbe. 24 óra alatt úgy megszárad, hogy géppel is vethető lesz.

2 hektoliter oldat elég 6—7 hektoliter búza csávázására, midőn is, ha van még csávázni való búzánk, új oldatot készítünk.

Különösen géppel csepezt búzának 5—25 százaléka a csávázással elveszti csirázó képességét s nem kel ki, mert a rézgalic oldat a repedt héjú búzaszem belsejébe beszívódik s előli a búza csiráját. Ezért jó, ha a gazda vetés előtt pár nappal meggyőződik becsávázott velőmagjainak csirázó-képességéről, tudniillik, hogy bizonyos mennyiségű magból mennyi fog kikelni.

Ezt igen könnyen megtudhatja, ha vesz 100 búzaszemet az elvetendő csávázott magból s két posztódarab vagy itatóspapír közé egy tányérba beleteszi s a posztódarabot, vagy ha itatóspapírt használ, a papírt megnedvesíti és vigyáz, hogy az később is mindig nedves legyen s a tányért lehetőleg meleg helyen tartja. Három-négy nap alatt így minden csiraképes mag ki fog csirázni; a kinem csirázott magvakat megolvassuk s ahányat ivent találunk: annyi százalékkal többet vessünk, mint amennyit csávázás nélkül eddig vetettünk. Például, ha 5 mag nem csirázott volna a 100-ból, akkor minden 100 liter helyett 105 liter vetünk, vagy 120 liter helyett 126 literet tartunk: 125—126 litert számolunk a száraz magból.

Ha csávázás után megméri a gazda literszáma ismét a csávázott magot s azt tapasztalja, hogy több van, mint amennyit becsávázott, mert csávázás közben a búzaszemek megdagadnak, akkor ha 100 liter magot akar vetni s azt tapasztalja, hogy 100 liter magból csávázás után 110 liter lett: ez esetben minden 100 literet vet a földjébe, mint azt azelőtt száraz magból szokta, hanem 110 liter s ha még csirázatlanság után 100 magból pl. 5 nem csirázott volna, erre is számíthatunk s vetnénk a rendes 100 liter helyett a beáztatott magból 115—116 liter, vagy egy kataszteri holdba ha 120 liter száraz magot vetettünk azelőtt, akkor a csávázott s a víz által felduzzadt magból vetnénk: 137—138 liter, hogy

ugyanannyi szem kerüljön a földbe, mint rendesen.

A fent leirt csávázási módot alkalmazva évről-évre, nyugodtak lehetünk, hogy nem lesz üszögös búzánk.

Lehet azonban, hogy akad olyan gazda, ki ily módon csávázott magot vetett el s mégis voltak üszögös fejú búzakalásai. Ha ez előfordult azonban, nem a csávázás rosszasága volt az oka az üszögös búzakalászoknak, hanem:

1. az, hogy az illető a már megcsávázott búzát olyan zsákokba szedte fel, melyekben azelőtt üszögös búza volt s ezért mindenki azokat a zsákokat forró vízben vagy pedig a csáva oldalban elzetesen jól mossa meg.

2. Lehet oka az is, hogy a magot oly földbe vetették, amelyik az azelőtt való évben üszögös szalmából készült trágyával volt megtrágyázva.

A rézgalicnak vagy kékköknek mérgező hatása lévén, a csávázott magot sem őrteni, sem feltakarmányozni nem szabad s ezért mindig csak annyit csávázunk, amennyi éppen a vetéshez pontosan szükséges.

Az üszög egy pár év alatt többnyire elveszti csirázó képességét. Innen van aztán, hogyha régibb magot vetünk el: csávázás nélkül is kevesebb üszögös búzát látunk vetéseink között.

Az állandóan velőgéppel vetett búza között — mindig egyenletesebb lévén annak fejlődése — kevesebb üszögös kalászt találunk szintén, mint a kézzel vetetnél.

A csávázott magot nedves talajba vessük, mert hamarabb csirázik, mint a nem csávázott mag s így ha szárazföldbe vetnők: ott nem jutna oly gyorsan kellő tápanyaghoz s így elpusztulna legnagyobb része.

Még csak egyre akarom a gazdaközönség figyelmét felhívni. Ugyanis vannak emberek, akik »kész csávákat« árulnak, hirdelve azoknak párralán és utóérhetetlen jóságát. Az ilyenekre senki ne hallgasson, mert ha véletlenül volna is ezen »kész csávák«-nek valami jó hatása: az csakis a bennük lévő rézgalicból van s a többi — nem oda tartozó — idegen anyagot a gazdával csak drága pénzzel és haszontalanul fizettetnek meg.

Oldatkészítésre tehát használjunk csakis tiszta rézgalicot.

mint a rohanó, zavaros áradat, amelynek csak a színet látjuk; de azt nem, amit a mélyen hőmpolygat.

Spencer Herbert, aki a fejlődés egyetemes törvényének felderítésével ajándékozta meg a világot, mindjárt kutatásai elején foglalkozott azzal a tétellel, hogy a szervezett emberi közösség, tehát maga a társadalom is alá van vetve a fejlődés ugyanazon törvényeinek, amelyeket a legnagyobb égitestektől kezdve a legkisebb feregig, sőt porzemig követni lehet. Ezt a törvényt következetesen keresztül viszi egész rendszerén, amely a szerves világban Darwin törvényein alapszik. Végig viszi az emberi társadalmak életén, sőt az etika legkényesebb területein is, beleértve a vallást is, anélkül, hogy egy pillanatra is istentagadóvá lenne, mint annyian, kik az ő nyomdokain eltévédtek.

Spencer az eddig elírt legnagyobbértékű gyakorlati indukcióval kifejtette a természetudomány igazságokból a társadalom fejlődésének egész rendszerét. E rendszernek a társadalmi életre való alkalmazása az úgynevezett szociológia. Magyarul: társadalomtan, vagy ha még jobban ki akarunk fejteni a gondolatot: a társadalom természetudománya. Mert lényege mindig az, hogy a társadalmak életét — az államot, a nemzeti szervezeteit, az erkölcsi és vallásos rendszereket, sőt magát a tudományt, művelészetet, vallást, természetudományt, módszereit, a tudományok eddig

elírt legpozitívabb eszközeivel vizsgálja. Spencer nem forradalmi, felforgató filozóf, hiszen maga a fejlődés törvénye kizár ilyen tendenciát. Rendszerét éppen ezért nevezik evolúció (fejlődés) rendszerének, szemben a revolúció rendszerével. Akik nyomába lépnek, legelőször csak az ő igazságainak egyes részleteit fejlesztették tovább vagy pedig túlhajtották az ő tételeit az abszurdumig. És ez a veszedelmes a dologban s akár tudatosan, akár öntudatlanul történik, de ebben leledzik a mai szocializmus elméleteinek legtöbb irányzata. Ott vagyunk ime a forrásnál annak, hogy egyes írók mért és hogyan jutnak anarchikus, olykor egészen értelmetlen kultúrelenlenségekre, sőt immoralitások és vallástalanságok hirdetésére. Spencer szociológiájából elsajátították a módszert, de magába az evolúció nagyszerű és fölemelő rendszerébe, annak gyönyörűségekbe be nem hatoltak.

A szociológiával fűzött túlzások és visszaélések meg fognak szűnni s az bizonyos, hogy egy új, ismeretlen kultúrálomás felé haladunk és el is fogunk oda jutni, de hogy mikor érünk oda, azt még a legtragyább szociológusok sem merik kifejezésre juttatni.

(Folytatása köv.)

Boldog . . .

*Boldog, kinek még könnye van,
S ki tudja sirni azokat.
Boldog, ki nem ismert soha,
Magános, fájó napokat.*

*Boldog, ki nem látva meg,
Él át minden gyászt és derűt.
Boldog, kinek útja mentén
Virágok nyílnak mindenütt.*

*Boldog, kit szívből szeretnek;
Még az is, kit ő nem szeret.
Boldog, ki megnyugvással él,
Boldog, ki sohasem szorvedett,*

Boross György.

— **Iskolalátogatás.** Sebestény Gyula kir. tanácsos, az áll. tanítóképző-intézetek szakfelügyelője, a csáktornyai áll. tanítóképző-intézet tanulmányi s internátusi rendjének megvizsgálása végett f. hó 16-án este Csáktornyára érkezett. Sebestény Gyula három napot töltött az intézetben, melynek során az összes intézeti ügyeket a legapróbb részletességig tette vizsgálat tárgyává. 18-án dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelő is Csáktornyára érkezett. A vizsgálatot 19-én este beható konferencia tejezte be, melyen Sebestény Gyula szakfelügyelő nemcsak a tett észleletek felett tette meg megjegyzéseit, hanem a tapasztalt rend, tisztaság, étkezés s tanulmányi eredmény tekintetében is legteljesebb megalégedettségének adott kifejezést.

— **Szlavonai tanítói kinevezések.** A Máv. elnökgazgatósága a szlavonai Máv. iskoláknál ujonnan szervezett állásokra Kovács Mihály cserföldi tanítót és Tóth Dezsőt az új-dáljai, Tomor Szerena katori tanítónót a zimonyi és Liszják Jankát a nasica-i iskolához nevezte ki.

— **Törvényhatósági bizottsági választás.** Csáktornyán a kilépés folytán üresedésbe jött bizottsági tagságok betöltésére m. pénteken történt meg a választás. A választás elnöke Tóth István d. e. 9 órakor nyitotta meg a választást. A szavazatszedő bizottság tagjai voltak: Schwarz Albert dr., Petrics Ignác városbíró s Fink Ferenc. Megválasztottak Zakál Henrik és Tóth István, akik eddig is törvényhatósági bizottsági tagok voltak — Drávavásárhelyen a többséget Viasz Nándor állatorvos szerezte meg. — Perlakon szótöbbséggel Verly Ernő, Lange Kelemen és Zakál Lajos dr. választottak meg.

— **A gazdaság köréből.** A faiskolákról és fásításokról alkotott szabályrendelet módosítása tárgyában a csáktornyajárási úti és mezőgazdasági bizottságok nov. 4-én d. e. 10 órakor a csáktornyajárási főszolgabírói hivatalban értekezletet tartanak.

— **Kitüntetett alezredes.** Az 5-ik ulánuszred tulajdonosa tudvalevőleg Miklós orosz cár, aki ebben az évben ünnepelte meg 25-ik évfordulóját annak, hogy a lovasezred az ő nevet viseli. Miklós orosz cár már trónörökös korában volt az ezred tulajdonosa. Az évforduló alkalmából az ezred tisztikara részéről Lopert Gusztáv ezredes vezetése alatt 4 tagu küldöttség fejezte ki a cár előtt hódolatát. A küldöttség 8 napon át volt a cár vendége Szentpétervárt és Moszkvában. A küldöttség tisztelőre nagy ünnepélyeket és bankettet is rendeztek, melyen a cár is részt vett. A küldöttség tagjai ez alkalommal kitüntetéseket is részesültek. Karapancsa Miklós alezredes, aki szintén tagja volt a küldöttségnek, a szent Szaniszlórendet kapta.

— **Tandijkrpólió államsegély.** Az 1908. évi XLVlik t. c. 8. §-ának rendelkezése alap-

ján a népoktatás ingyenessége ez évi szep. hó elsejével a községi és hitefekezeli iskolánál is életbe lépett. Az iskola fenntartási (dologi) szükségletei fedezésére fordított tandíjaknak és felvételi díjaknak államsegély útján való kárpótlása elrendeltetvén, ezen államsegélyi kérvényeknek helyes megszerkesztése és felszerelése érdekében Gyerkes Mihály székelyudvarhelyi igazgató-tanító »Államsegélykérvény és Mellékletei« cím alatt egy minden irányban teljes tájékoztatást és segédkezet nyújtó útmutatót és mellékleti úrlapokat szerkesztett és adott ki, melyet 2 K előleges beküldése ellenében portómentesen küld meg. Ezen munkát, a 4-ik kiadásban most megjelent Tananyagbeosztási nyomatvány füzeteivel együtt, az érdekeltek tanítók és iskolaszékek meleg figyelmébe ajánljuk.

— **Házasság.** Prosch József m. kir. csendőrszázados, kassai szárnyparancsnok, e hó 18-án tartotta esküvőjét Csesznák Melánia úrléánnyal, néhai Csesznák Sándor csáktornyai ügyvéd s utóbb vármegyei árvaszéki elnök leányával.

— **Új kórház.** Keszthelyen új kórház épült. Ezt október hó 9-én avatták fel. Ezzel Keszthelynek régi törekvése valósult meg. A kórház vezetésével ideiglenesen Mojzer György dr.-t bízták meg. A kórház létesítésében nagy érdemei vannak Ramassetter Vincének, ki nem egy esetben tanúsított nagylelkűséget Sümeg köztintzményeinek létesítése körül.

— **Visszahelyezik a vármegyei számvévségeket.** Évekkel ezelőtt, a vármegyei számvévségeket és gyámpénztárakat államosították. Ez az intézkedés azonban, úgy látszik, nem bizonyult jónak. Most mint értesülünk, a pénzügyminiszteriumban már is elkészítették azt a javaslattervezetet, amely szerint a volt vármegyei számvévségeket célszerűségi szempontból az alispáni hivatalok mellé helyezi és így azok a belügyi tárca kötelezébe fognak tartozni. A javaslat-tervezetet törvénybe iktalják, amely 1913. jan. hó 1-en lép életbe.

— **Tűz Muravidon.** F. hó 14-én d. u. 5 óraker gigyült Luksa Ferenc pajtája s innét a tűz egy perc alatt átterjedt a szomszédos épületekre nemcsak, hanem a tűztől távolabb álló épületeket is csak a legnagyobb erőfeszítéssel lehetett megmenteni. Volt ház, mely legalább 20-szor gigyült, de sikerült a tüzet elfojtani. A tűz oltásában az alsó-domború, katori és sztmáriai tűzoltók segédkeztek, kiknek köszönhető egyedül a tűz továbbterjedésének megakadályozása, mert a muravidói két fecskendő közül az egyik a legnagyobb veszedelem közepette elromlott. A kár nagy. Leégett 7 pajta, az összes lakarmány, sok kukorica, egy lakóház. Annál érzékenyebb a kár, mert biztosítva egyedül a lakóház volt. A tűz keletkezésének okát nem tudják.

— **Gyermekszanatorium.** Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő a vármegye tanítóhoz az alábbi felhívást intézte: »Felkérem Cimet, hogy az Öfensége Hoheberg Zsófia hercegnő védnöksége és Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter Ö Excellenciája kormányzata alatt álló »Gyermekszanatorium Egyesület«-et, mely évről-évre ezer számra elpusztuló beteg kisdedeket, az ország különböző részein létesítendő gyermekszanatoriumok által akarja az életnek és társadalomnak megmenteni: nemes emberbaráti és hazafias munkájában, úgy saját, valamint növendékei körében, néhány fillér gyűjtése által, legmelegebben támogatni szíveskedjék. A nemzet beteg gyer-

mekei enyhültségének ezen magasztos és irgalmas feladatát újabban is szeretettel ajánlom legodaadóbb érdeklődésébe.

— **Zalavármegye a jegyzőknek.** A dunántúli községi és körjegyzők Győrben főnövelő intézetet állítottak fel. Zalavármegye törvényhatósága tekintettel arra, hogy az intézet jótékonyasága a megyebeli jegyzői karra is kiterjed, 200 K-val járul hozzá a győri jegyzői főnövelő intézet költségeihez.

— **A hűdrágaság igazi oka.** A teljesen kiszipolyozott szegény lakosság megadó tehetetlenséggel nézi a még mindig emelkedő hűdrágaságot és vonja meg önmagától a hús élvezetét. A sajtóban és egyebütt keresik a drágaság igazi okát, különféle eredményel. Pedig annak egyszerű a magyarázata. A külkereskedelmi statisztika ad róla felvilágosítást. Eszerint ugyanis szarvasmarha kivitelünk 1909-ben igen nagy volt. Jelentékenyen felülmulta az 1908-iki kivitelünket. Ebben az évben kiviteli többletünk darabszám 421642-re rúgott, ami értékben 152 m. koronát tett ki. Ez az előző évvel szemben 64094 darab és 29 millió korona többletről ad számot. Ami aztán megadja a megcáfolhatatlan teletet a hűdrágaság okairól is. S ezek az adatok egyebet is visszatükröztenek. Azt t. i., hogy ez külkereskedelmi politikánk teljes csődjét jelenti. Mert az a rendszer, mely az állatkivittelt fokozza akkor, amikor rohamos nálunk a depekoriáció s a saját házszükségletünk tisztelességes ellátására is képtelenek vagyunk: egyenesen a nemzet létérdekei ellen tör.

— **Halálozás.** Vett gyszjelentés szerint Horváth Dénes m. kir. honvédezredes, a 20. honvéd gyalogezred parancsnoka, f. hó 16-án Nagykanizsán elhunyt. A halottat, Kanizsán történt beszentelése után, Vajdaszentivánban temették el e hó 19-én. Béke hamvain!

— **Szabad a vásár.** Zalavármegye területének a koleraveszély miatt az országos vásárok és búcsuk betiltattak. A kereskedelmi miniszter a tilalmat feioldotta, tehát a vásárok és búcsuk a rendes időben meg fognak tartalni; azzal a korlátozással azonban, hogy a vármegyében uralkodó ragadós száj- és körmömlajás miatt a vészkerületben tartott vásárookra hasított körmű állatok nem hajthatók fel.

— **Állami facsemeték ingyen.** A földművelésügyi m. kir. miniszter erdősítésre az áll. facsemeték kertekből ingyen bocsátja a facsemeték a birtokosok rendelkezésére, amennyiben ezek kopár és vízmosásos területeket befásítanak akarnak. Folyamodni legkésőbb nov. 15-ig lehet.

— **Műgyეთემi Diákokthon.** (Műgyეთემi Segélygyezet Haza) alapja javára a budapesti új Műgyეთემi zárókóelhelyezési ünnepe alkalmából megindított gyűjtést rendező egyesület elnöksége felkéri azokat, akik gyűjtő-íveiket még nem küldték be. íveiket lehetőleg hamarosan beküldeni szíveskedjenek. Különben megemlítjük, hogy a gyűjtés eddigi eredménye meghaladja a 15 ezer K-t.

— **A tisztszolgák végnapjai.** A háromesztendő katonai gyöngyéletnek eddig kiváltóságai is voltak. Azok, akiket az irodába osztottak be és azok, akik a tisztek mellé kerültek házi szolgálattételre. Ez az utóbbi kiváltóság nemsokára megszűnik. A hadügyminiszteriumban ugyanis dolgoznak egy tervezet, mely a tisztszolgai intézmény mielőbb való beszüntetését célozza. Ezzel egy-néhány ezer katonát akarnak visszaadni a hadseregnek, akiket eddig a tisztszolgálat révén a létszámtól elvontak. A kalonasztiek pénzbeli kárpótlást kapnak a szenvedett

vesztéséért. Az új rendszert 1—2 hónapon belül életbe akarják léptetni.

— **A jól nevelt fiu.** Golubics Péter botornyai suhanc nagyon szépen hálálta meg édesapjának, Golubics Istvának az ő felnevelése körül szerzett érdemeit. Amikor a lusta legényt dologtalansága miatt megpiron-gatta édesapja, a fiu bővebb magyarázat helyett egyszerűen torkon ragadta apját és gyöngéden falhoz verte. Az apa az ágyat őrzi, a derék fiut pedig a bíróság vette gondjaiba.

— **Az iskolák a gyermekszanatoriumért.** A »Gyermekszanatorium Egyesület« arra törekszik, hogy segítséget nyújtson ama szenvedő, szegény beteg kisdedeknek, akik most évről-évre ezer és ezer számra elpusztulnak kellő ápolás hiányában. Nincs a világon irgalmasság szebb és meghatóbb, mint amely a szegény beteg gyermekek ágya fölé hajlik! Ezen magasztos feladat érdekében fordult most segítségért a nemzet mindíg hű és önzetlen munkásaihoz: a nemzet nevelőihez a gyermekszanatorium kormányzóságá. A vallás- és közoktatásügyi miniszterium engedélye alapján most gyűjtés folyik a tanulóifjúság körében, hogy a szegény gyermekek szanatoriuma mielőbb megépíthető legyen. Ezúton is azzal a kérelemmel fordul a Gyermekszanatorium kormányzó-tanácsa városunk közönségéhez és főleg a tanulóifjúsághoz, hogy néhány fillérrel a gyermekszanatoriumok létesítéséhez hozzájáruljanak. A gyűjtött összeg feltüntetésére szolgáló ivatek a tanintézetek tanárai és tanítóitól lehet átvenni és ugyancsak az iskolákhoz kell a begyűjtött összeget átszolgáltatni. Minden fillér, melyet a Gyermekszanatoriumot szolgálja, örömet és áldást fog fakasztani. Felhívjuk városunk tanulóifjúságát, hogy a legmelegebb érdeklődéssel támogassák a Gyermekszanatorium vezető-jének törekvését, hogy városunk gyermekszanatoriumi gyűjtése minél jelentékenyebb legyen!

— **A Viziszentgyörgy—Csáktornya** közötti úton elveszett egy O. H. monogrammal és koronával ellátott ezüstnyelű setapálca. Megtalálója kéri az lapunk kiadóhivatalába vinni, ahol 10 korona jutalomban részesül.

— **Az amerikai kivándorlás.** A hivatalos kimutatás szerint a tavalyi év folyamán összesen 27941 magyar vándorolt ki Amerikába. Ugyanezen időszakban visszavándorolt 11026 magyar.

Szerkesztői üzenetek.

— **Boross Gy. Szeged.** Látjátok, sorát kerítettük. Szívesen üdvözöljük munkatársaink sorában. De egy e is kérünk, nemcsak verseket.

Értesítés.

Ismét nagy választéku elegáns kalapmodelleket kaptam, melyek szíves megtekintésére bátorodom a m. t. hölgyközönséget ezennel meghívni.

Gyász- és alkalmi kalapok, valamint **átalakítások** igen rövid idő alatt készülnék miután erre elsőrangú munkacserét alkalmaztam. **Tollak** valamint a **leg-elegánsabb diszítések** nagy mennyiségben vannak raktáron.

:: **Vidéki megrendelések postafordultával teljesítenek ::**

B. pártfogókat kérve, maradok kíváncsi tisztelettel!

Kelemen Béla
férfi- és női divatruháza Csáktornyan.

! Szörmeáruk nagy választékban !

egy rossz szila segítségével eltávolítja. Midőn ez megtörtént: a búzából a csávázódatot jól kicsurgatjuk és a búzát jó vékonyan kiterítjük száradni s időközönként többször megforgatjuk, hogy a száradás gyorsabban és egyenletesebben menjen végbe. 24 óra alatt úgy megszárad, hogy géppel is vethető lesz.

2 hektoliter oldat elég 6—7 hektoliter búza csávázására, midőn is, ha van még csávázni való búzánk, új oldatot készítenk.

Különösen géppel csépett búzának 5—25 százaléka a csávázással elveszíti csirázó képességét s nem kel ki, mert a rézgálic oldat a repedt héjú búzaszem belsejébe beszívódik s előli a búza csiráját. Ezért jó, ha a gazda vetés előtt pár nappal meggyőződik becávázott vetőmagjainak csirázó-képességéről, tudniillik, hogy bizonyos mennyiségű magból mennyi fog kikelni.

Ezt igen könnyen megludhatja, ha vesz 100 búzszemet az elvetendő csávázott magból s két poszlódarab vagy itatóspapír közé egy tányérba beleteszi s a poszlódarabot, vagy ha itatóspapírt használ, a papírt megnedvesíti és vigyáz, hogy az később is mindig nedves legyen s a tányért lehetőleg meleg helyen tartja. Három-négy nap alatt így minden csiraképes mag ki fog csirázni; a kinem csirázott magvakat megolvassuk s ahányat ilyenl találnunk: annyi százalékkal többet vessünk, mint amennyit csávázás nélkül eddig vetettünk. Például, ha 5 mag nem csirázott volna a 100-ból, akkor minden 100 liter helyett 105 literet vetünk, vagy 120 liter helyett pl. kataszteri holdanként: 125—126 litert számítnunk a száraz magból.

Ha csávázás után megméri a gazda literszáma ismét a csávázott magot s azt tapasztalja, hogy több van, mint amennyit becávázott, mert csávázás közben a búzaszemek megdagadnak, akkor ha 100 liter magot akar vetni s azt tapasztalja, hogy 100 liter magból csávázás után 110 liter lett: ez esetben nem 100 literet vet a földjébe, mint azt azelőtt száraz magból szokta, hanem 110 litert s ha még csirázatlás után 100 magból pl. 5 nem csirázott volna, erre is számítanánk s vetnénk a rendes 100 liter helyett a beázottat magból 115—116 litert, vagy egy kataszteri holdba ha 120 liter száraz magot vetettünk azelőtt, akkor a csávázott s a víz által felduzzadt magból vetnénk: 137—138 litert, hogy

ugyanannyi szem kerüljön a földbe, mint rendesen.

A fent leírt csávázási módot alkalmazva évről-évre, nyugodtak lehetünk, hogy nem lesz üszögös búzánk.

Lehet azonban, hogy akad olyan gazda, ki ily módon csávázott magot vetett el s mégis voltak üszögös fejű búzagalászái. Ha ez előfordult azonban, nem a csávázás rosszasága volt az oka az üszögös búzagalászóknak, hanem:

1. az, hogy az illető a már megcsávázott búzát olyan zsákokba szedte fel, melyekben azelőtt üszögös búza volt s ezért mindenki azokat a zsákokat forró vízben vagy pedig a csáva oldatban előzetesen jól mossa meg.

2. Lehet oka az is, hogy a magot oly földbe vetettük, amelyek az azelőtt való évben üszögös szalmából készült trágyával volt megtrágyázva.

A rézgálicnak vagy kékkőnek mérgező hatása lévén, a csávázott magot sem őrteni, sem feltakarmanyzni nem szabad s ezért mindig csak annyit csávázunk, amennyi éppen a vetéshez pontosan szükséges.

Az üszög egy pár év alatt többnyire elveszíti csirázó képességét. Innen van aztán, hogyha régibb magot vetünk el: csávázás nélkül is kevesebb üszögös búzát látunk vetéseink között.

Az állandóan vetőgéppel vetett búza között — mindig egyenletesebb lévén annak fejlődése — kevesebb üszögös kalászt találunk szintén, mint a kézzel vetettnél.

A csávázott magot nedves talajba vessük, mert hamarabb csirázik, mint a nem csávázott mag s így ha szárazföldbe vetnők: ott nem jutna oly gyorsan kellő tápanyaghoz s így elpusztulna legnagyobb része.

Még csak egyre akarom a gazdaközönység figyelmét felhívni. Ugyanis vannak emberek, akik »kész csávákat« árulnak, hirdelve azoknak páratlan és utólérhetetlen jóságát. Az ilyenekre senki ne hallgasson, mert ha véletlenül volna is ezen »kész csák«-nek valami jó hatása: az csakis a bennük lévő rézgálictól van s a többi — nem oda tartozó — idegen anyagot a gazdával csak drága pénzzel és haszontalanul fizettetének meg.

Oldatkészítésre tehát használjunk csakis tiszta rézgálicot.

mint a rohanó, zavaros áradat, amelynek csak a színe látszik; de azt nem, amit a mélyén hőllyeg.

Spencer Herbert, aki a fejlődés egyetemes törvényének felderítésével ajándékozta meg a világot, mindjárt kutatásai elején foglalkozott azszal a tétellel, hogy a szervezett emberi közösség, tehát maga a társadalom is alá van vetve a fejlődés ugyanazon törvényeinek, amelyeket a legnagyobb égiestektől kezdve a legkisebb féregig, sőt porszemig követni lehet. Ezt a törvényt következetesen keresztül viszi egész rendszerén, amely a szerves világban Darwin törvényein alapszik. Végig viszi az emberi társadalmak életén, sőt az etika legkényesebb területein is, beleértve a vallást is, anélkül, hogy egy pillanatra is istentagadóvá lenne, mint annyian, kik az ő nyomdokain eltévedtek.

Spencer az eddig elért legnagyserűbb gyakorlati indukcióval kifejtette a természettudományos igazságokból a társadalom fejlődésének egész rendszerét. E rendszernek a társadalmi életre való alkalmazása az úgynevezett szociológia. Magyarul: társadalomtan, vagy ha még jobban ki akarunk fejezni a gondolatot: a társadalom természettudománya. Mert lényege mindig az, hogy a társadalmak életét — az államot, a nemzeti szervezeteiket, az erkölcsi és vallásos rendszereiket, sőt magát a tudományt, művészetet, vallást, természettudományos módszerrel, a tudománynak eddig

elért legpozitívabb eszközeivel vizsgálja. Spencer nem forradalmi, felforgató filozóf, hiszen maga a fejlődés törvénye kizár ilyen tendenciát. Rendszerét éppen ezért nevezik evoluciono (fejlődés) rendszerének, szemben a revolúciós rendszerekkel. Akik nyomába lépnek, legfőkébb csak az ő igazságainak egyes részleteit fejlesztették tovább vagy pedig túlhajtották az ő tetteit az abszurdumig. És ez a veszedelem a dologban s akár tudatosan, akár öntudatlanul történik, de ebben leleedik a mai szocializmus elméleteinek legtöbb irányzata. Ott vagyunk ime a forrásánál annak, hogy egyes írók mért és hogyan jutnak anarchikus, olykor egészen értelmetlen kultúrelenességekre, sőt immoralitások és vallástalanságok hirdetésére. Spencer szociológiájából elsajátították a módszert, de magába az evoluciono nagyszerű és főlemelű rendszerébe, annak gyönyörűségeibe be nem hatoltak.

A szociológiával fűzött túlzások és visszaélések meg fognak szűnni s az bizonyos, hogy egy új, ismeretlen kulturállomás felé haladunk és el is fogunk oda jutni, de hogy mikor érünk oda, azt még a legrajongóbb szociológusok sem merik kifejezésre juttatni.

(Folytatása köv.)

Boldog . . .

*Boldog, kinek még könnye van,
S ki tudja sírni azokat.
Boldog, ki nem ismert soha,
Magános, főjő napokat.*

*Boldog, ki nem látva meg.
Él át minden gyászt és derűt.
Boldog, kinek útja mentén
Vtrágok nyílnak mindenütt.*

*Boldog, kit szívből szeretnek;
Még az is, kit ő nem szeret.
Boldog, ki megnyugvással él,
Boldog, ki sohasem szenvedett,*

Boros György.

— **Iskolatölatogatás.** Sebestyén Gyula kir. tanácsos, az áll. tanítóképző-intézetek szakfelügyelője, a csáktornyai áll. tanítóképző-intézet tanulmányi s internátusi rendjének megvizsgálása végett f. hó 16-án este Csáktornyára érkezett. Sebestyén Gyula három napot töltött az intézetben, melynek során az összes intézeli ügyeket a legapróbb részletességig tette vizsgálata tárgyává. 18-án dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelő is Csáktornyára érkezett. A vizsgálatot 19-én este beható konferencia tejezte be, melyen Sebestyén Gyula szakfelügyelő nemcsak a tett észleletek felett tette meg megjegyzéseit, hanem a tapasztalt rend, tisztaság, étkezés s tanulmányi eredmény tekintetében is legteljesebb megelégedettségének adott kifejezést.

— **Szlavoniai tanítói kinevezések.** A Máv. elnökigazgatósága a szlavoniai Máv. iskoláknál ujonnan szervezett állásokra Kovács Mihály cserföldi tanítót és Tóth Dezsőt az új-dáljai, Tomor Szerena katori tanítónőket s zimonyi és Lászlák Jankát a nasica-i iskolához nevezte ki.

— **Törvényhatósági bizottsági választás.** Csáktornyan a kilépés folytán üresedésbe jött bizottsági tagságok betöltésére máj. 10-én tartották meg a választást. A választás elnöke Tóth István d. e. 9 órakor nyitotta meg a választást. A szavazatszedő bizottság tagjai voltak: Schwarz Albert dr., Petrics Ignác városbíró s Fink Ferenc. Megválasztottak Zakál Henrik és Tóth István, akik eddig is törvényhatósági bizottsági tagok voltak — Drávavasárhelyen a többséget Viasz Nándor állatorvos szerezte meg. — Perlakon szótöbbséggel Verly Ernő, Lange Kelemen és Zakál Lajos dr. választottak meg.

— **A gazdaság köréből.** A faiskolákról és fásításokról alkotott szabályrendelet módosítása tárgyában a csáktornyajárási úti és mezőgazdasági bizottságok nov. 4-én d. e. 10 órakor a csáktornyajárási főszoalgebírói hivatalban értekezletet tartanak.

— **Kitüntetett alezredek.** Az 5-ik ulánuszrezred tulajdonosa tudvalevőleg, Miklós orosz cár, aki ebben az évben ünnepelte meg 25-ik évfordulóját annak, hogy a lovasezred az ő nevet viseli. Miklós orosz cár már trónörökös korában volt az ezred tulajdonosa. Az évforduló alkalmából az ezred tisztikara részéről Lopert Guszláv ezredes vezetése alatt 4 tagú küldöttség fejezte ki a cár előtt hódolatát. A küldöttség 8 napon át volt a cár vendége Szentpétervárt és Moszkvában. A küldöttség tiszteletére nagy ünnepélyeket és bankettet is rendeztek, melyen a cár is részt vett. A küldöttség tagjai az alkalommal kitüntetésekben is részesültek. Karapancsa Miklós alezredes, aki szintén tagja volt a küldöttségnek, a szent Szaniszló-rendet kapta.

— **Tandijárkértő államsegély.** Az 1908. évi XLV. t. c. 8. §-ának rendelkezése alap-

ján a népoktatás ingyenessége ez évi szept. hó elsejével a községi és hitfelekezeti iskolánál is életbe lépett. Az iskola fenntartási (dologi) szükségletei fedezésére fordított tanjogioknak és felvételi dijaknak államsegély útján való kárpótlása elrendelvé, ezen államsegélyi kérvényeknek helyes megszerkesztése és felszerelése érdekében Gyerkes Mihály székelyudvarhelyi igazgató-tanító »Államsegélykérvény és Mellékletei« cím alatt egy minden irányban teljes tájékoztatást és segédkezést nyújtó útmutatót és mellékleti űrlapokat szerkesztett és adott ki, melyet 2 K előleges beküldése ellenében portómentesen küld meg. Ezen munkát, a 4-ik kiadásban most megjelent Tananyagbeosztási nyomtatvány füzeteivel együtt, az érdekelt tanítók és iskolaszékek meleg figyelmébe ajánljuk.

— **Házasság.** Prosch József m. kir. csendőrszázados, kassai szárnyparancsnok, e hó 18-án tartotta esküvőjét Csesznák Melánia úriasszony, néhai Csesznák Sándor csáktornyai ügyvéd s utóbb vármegyei árvászéki elnök leányával.

— **Új kórház.** Keszthelyen új kórház épült. Ezt október hó 9-én avatták fel. Evtel Keszthelynek régi törekvése valósult meg. A kórház vezetésével ideiglenesen Mojer György dr.-t bízták meg. A kórház létesítésében nagy érdemei vannak Ramassetter Vincének, ki nem egy esetben tanúsított nagylelkűséget Sümeg köztintézményeinek létesítése körül.

— **Visszahelyezik a vármegyei számvévségeket.** Évekkel ezelőtt, a vármegyei számvévségeket és gyámpénztárakat államosították. Ez az intézkedés azonban, úgy látszik, nem bizonyult jónak. Most mint értesülünk, a pénzügyminiszteriumban már is elkészítették azt a javaslattervezetet, amely szerint a volt vármegyei számvévségeket célszerűségi szempontból az alispáni hivatalok mellé helyezi és így azok a belügyi tárca kötelekébe fognak tartozni. A javaslattervezetet törvénybe iktalják, amely 1913. jan. hó 1-en lép életbe.

— **Tűz Muravidon.** F. hó 14-én d. u. 5 órakor kigyúlt Luksa Ferenc pajtája s innét a tűz egy perc alatt átterjedt a szomszédos épületekre nemcsak, hanem a tűzről távolabb álló épületeket is csak a legnagyobb erőfeszítéssel lehetett megmenteni. Volt ház, mely legalább 20-szor kigyúlt, de sikerült a tüzet ellojtotni. A tűz oltásában az alsó-domború, katori és sztmáriai tűzoltók segédkeztek, kiknek köszönhető egyedül a tűz továbbterjedésének megakadályozása, mert a muravidói két feckendő közül az egyik a legnagyobb veszedelem közepette elromlott. A kár nagy. Leégett 7 pajta, az összes takarmány, sok kukorica, egy lakóház. Annál érzékenyebb a kár, mert biztosítva egyedül a lakóház volt. A tűz keletkezésének okát nem tudják.

— **Gyermekszanatorium.** Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő a vármegye tanítóhoz az alábbi felhívást intézte: »Felkérnem Cimet, hogy az Öfönsége Hohenberg Zsófia hercegnő védnöksége és Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter Ö Excellenciája kormányzata alatt álló »Gyermekszanatorium Egyesület«-et, mely évről-évre ezer száma elpusztuló beteg kisdedeket, az ország különböző részein létesítendő gyermekszanatoriumok által akarja az életnek és társadalomnak megmenteni: nemes emberbaráti és hazafias munkájában, úgy saját, valamint növendékei körében, néhány fillér gyűjtése által, legmelegebben támogatni sziveskedjék. A nemzet beteg gyer-

mekei enyhültségének ezen magasztos és irgalmas feladatát újabban is szeretettel ajánlom legodaadóbb érdeklődésébe.

— **Zalavármegye a jegyzőknek.** A dunántúli községi és körjegyzők Győrben főnevelő intézetet állítottak fel. Zalavármegye törvényhatósága tekintettel arra, hogy az intézet jótékonyasága a megyebeli jegyzői karra is kiterjed, 200 K-val járul hozzá a győri jegyzői főnevelő intézet költségeihez.

— **A hűdrágaság igazi oka.** A teljesen kiszípolozott szegény lakosság megadó tehetetlenséggel nézi a még mindig emelkedő hűdrágaságot és vonja meg önmagától a hús élvezetét. A sajtóban és egyebütt keresik a drágaság igazi okát, különféle eredménnyel. Pedig annak egyszerű a magyarázata. A külkereskedelmi statisztika ad róla felvilágosítást. Eszerint ugyanis szarvasmarha kivételünk 1909-ben igen nagy volt. Jelentékenyen felülmulta az 1908-iki kivitelünket. Ebben az évben kiviteli többletünk darabszám 421642-re rúgott, ami értékben 152 m. koronát tett ki. Ez az előző évvel szemben 64094 darab és 29 millió korona többletről ad számot. Ami aztán megadja a megcáfolhatatlan feleletet a hűdrágaság okairól is. S ezek az adatok egyebet is visszatükröztetnek. Azt t. i., hogy ez külkereskedelmi politikánk teljes csődjét jelenti. Mert az a rendszer, mely az állatkivittelt fokozza akkor, amikor rohamos nálunk a depekoriáció s a saját házszükségletünk tisztességes ellátására is képtelenek vagyunk: egyenesen a nemzet létérdekéi ellen tör.

— **Halálozás.** Vett gyászjelentés szerint Horváth Dénes m. kir. honvédezeres, a 20. honvéd gyalogezred parancsnoka, f. hó 16-án Nagykanizsán elhunyt. A halottat, Kanizsán történt beszentelése után, Vajdaszentivánban temették el e hó 19-én. Béke hamvain!

— **Szabad a vásár.** Zalavármegye területén a koleraveszély miatt az országos vásárok és búcsuk betiltattak. A kereskedelmi miniszter a tilalmat feoldotta, tehát a vásárok és búcsuk a rendes időben meg fognak tartatni; azzal a korlátozással azonban, hogy a vármegyében uralkodó ragadós száj- és körömlajás miatt a vészkerületben tartott vásároka hasított körmű állapotok nem hajthatók fel.

— **Állami facsemeték ingyen.** A földművelésügyi m. kir. miniszter erdősítésre az áll. facsemeték kertekből ingyen bocsátja a facsemetéket a birtokosok rendelkezésére, amennyiben ezek kopár és vízmosásos területeket befásítanak akarnak. Folyamodni legkésőbb nov 15-ig lehet.

— **Műgyetemi Diákokthoz.** (Műgyetemi Segélyegylet Háza) alapja javára a budapesti új Műgyetemi záróközelhelyezési ünnepe alkalmából megindított gyűjtést rendező egyesület elnöksége felkéri azokat, akik gyűjtő-íveiket még nem küldték be. Íveiket lehetőleg hamarosan beküldeni sziveskedjenek. Különben megemlíjük, hogy a gyűjtés eddigi eredménye meghaladja a 15 ezer K-t.

— **A tisztiszolgák végnapjai.** A háromesztendős katonai gyöngyéletnek eddig kiváltságosai is voltak. Azok, akiket az irodába osztottak be és azok, akik a tiszték mellé kerültek házi szolgálattételre. Ez az utóbbi kiváltság nemcsak a megszűnik. A hadügyminiszteriumban ugyanis dolgoznak egy tervezet, mely a tisztiszolgai intézmény mielőbb való beszüntetését célozza. Ezzel egy-néhány ezer katonát akarnak visszaadni a hadseregnek, akiket eddig a tisztiszolgálat révén a létszámtól elvontak. A katonatisztek pénzbeli kárpótlást kapnak a szenvedett

vesztéséért. Az új rendszert 1—2 hónapon belül életbe akarják léptetni.

— **A jól nevelt fiu.** Golubics Péter botornyai suhanc nagyon szépen hálálta meg édesapjának, Golubics Istvának az ő felnevelése körül szerzett érdemeit. Amikor a lusta legényit dologtalansága miatt megpiron-gatta édesapja, a fiu bővebb magyarázat helyett egyszerűen torkon ragadta apját és gyöngéden falhoz verte. Az apa az ágyat őrzi, a derék fiut pedig a bíróság vette gondjaiba.

— **Az iskolák a gyermekszanatoriumért.** A »Gyermekszanatorium Egyesület« arra törekszik, hogy segítséget nyújtson ama senyvedő, szegény beteg kisdedeknek, akik most évről-évre ezer és ezer száma elpusztulnak kellő ápolás hiányában. Nincs a világon irgalmasabb szívb és meghatóbb, mint amely a szegény beteg gyermekek ágya fölé hajlik! Ezen magasztos feladat érdeké-nd ffordult most segítségért a nemzet mind-dig hű és önzetlen munkásaihoz: a nemzet nevelőihez a gyermekszanatorium kormány-zósága. A vallás- és közoktatásügyi minisz-terium engedélye alapján most gyűjtés folyik a tanulóifjúság körében, hogy a szegény gyermekek szanatoriuma mielőbb megépít-hető legyen. Ezúton is azzal a kérelemmel fordul a Gyermekszanatorium kormányzó-tanácsa városunk közönségéhez és főleg a tanulóifjúsághoz, hogy néhány fillérral a gyermekszanatoriumok létesítéséhez hozzá-juljanak. A gyűjtött összeg feltüntetésére szolgáló ivatek a tanintézetek tanárai és tanítóit! lehet átvenni és ugyancsak az iskolákhoz kell a begyűjtött összeget átszol-gáltatni. Minden fillér, melyet a Gyermek-szanatoriumot szolgálja, örömet és áldást fog fakasztani. Felhívjuk városunk tanuló-ifjúságát, hogy a legmelegebb érdeklődéssel támogassák a Gyermekszanatorium vezető-jének törekvését, hogy városunk gyermek-szanatoriumi gyűjtése minél jelentékenyebb legyen!

— **A Viziszentgyörgy—Csáktornya** közötti úton elveszett egy O. H. monogrammal és koronával ellátott ezüstnyelű sétatálcá. Megtalálóra kéri az lapunk kiadóhivatalába vinni, ahol 10 korona jutalomban részesül.

— **Az amerikai kivándorlás.** A hivatalos kimutatás szerint a tavalyi év folyamán összesen 27941 magyar vándorolt ki Amerikába. Ugyanezen időszakban visszavándorolt 11026 magyar.

Szerkesztői üzenetek.

— **Boross Gy. Szeged.** Látvány, sorát kerítet-tek. Szívesen üdvözöljük munkatársaink sorában. De egyebet is kérünk, nemcsak verseket.

Értesítés.

Ismét nagy választéku elegáns kalap-modelleket kaptam, melyek szíves megtekintésére bátorodom a m. t. hölgyközön-séget ezennel meghívni.

Gyász- és alkalmi kalapok, valamint **átalakítások** igen rövid idő alatt készülnek miután erre elsőrangú munka-erőt alkalmaztam. **Tollak** valamint a **leg-elegánsabb diszítések** nagy mennyiségben vannak raktáron.

:: **Videki megrendelések postafordulattal teljesíthetnek** ::

B. pártfogásukat kérve, maradok kiváló tisztelettel:

Kelemen Béla

férj- és női divatruháza Csáktornya.

I Szörmeárk nagy választékban!

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika vu Csáktornya.

Izdateljstvo:
knjižara Strausz Sandora
kam se predplate i obznane pošiljaju.

na horvatskom i mađarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za pak
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Prodajna ožna je:

Na celo leto 8 kor.
Na celo leta 4 kor.
Na četvert leta 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

MEDJIMURJE

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Saradnik:
PATAKI VIKTOR.

Izdatelj i vlasnik
STRAUSZ SANDOR.

Hasen od kuge.

Kaj jošće, i od kuge imamo kakvoga hasna? — bi pital naš čitateľ, koj ov naslov čita. Morebiti nam je žal, kaj nas je ne pohodila? Ili spoznavamo kakvoga kvara, kaj nas je ostavila? Niti jedno, niti drugo.

Vnogiput čujemo od ljudi, da nas je preveć, i zato bi dobro bilo, da bi se razređili. Tak je vno go siromakov — veliju takovi — koji se s težkim trudom, krvavimi žuli boriju, za svakdašnji kruh. — K tomu dojde još i on terh, za kojega mi velimo, da je božji blagoslov: i to su deca. — S čim je koj vekši siromak, s tim ga Bog bolje nadari s dećicom. — Koj je pun dece, a k tomu siromak — on najbolje zna, kak je teško kruheka pribaviti, decu odhraniti. Još sreću za onoga, kojega Bog drži vu povoljnim zdravju. Takov lahko podnese i najkake teškoće, koje ov svēt na njega nalaze. Nego jaj za onoga, koj v beteg prepadne: nemre delati! A deca kričiju za kruh, nje vtišili ne moći drugač, kak s hranom. — Malo dēte nemre niti nezna prestimati, kaj je nevolja, ono prosi, kriči za kruh, da je gladno; za toplu opravu, ili hižu, da ga zebe. — No, ali to sve je ne dosta jaki zrok, da si sprosmo beteg, osobito kugu, koja bi nas moguće rēšila od takvoga terha. — I jako bludi on, koj tak misli. Jer moglo bi se pripetiti, da kuga pobere oca, i ostavi drobnu dećicu prez svake obrambe. — Koj otec ili mati, — koji ovo premisliju — bi rekel, ili rekla, da je ovo dobro? Takovi stareši — neveru-

jem — da bi se našli na svētu, makar živiju vu najvećšem siromaštvu. Rajši se mućiju, koleju s najvećšom težkoćom, samo da v nevolju neporineju svoju lastovitu decu. — A koji morebiti dvojiju vu svojih težkoćah, z česa budu si svoju dećicu odhranili, naj njim dojdū na pamet oni ljudi, koji bi jezere i jezere aldavali, da njih dragi Bog nadari barem s jednim detetom: pak sve zabada v, ne ga. — Imaju blaga za sto i sto drugih, živjaju se zdravja, ali do onoga, kaj bi srdcu najdragše bilo, nemreju dojti: i to su deca.

Vnogo i vnogo bi mogel čovek od toga pisati, ali je ne potrebno, nespada sim, i zato bu bolje, da predjem na stvar: kakov hasen čutimo od kuge. — Ne tuliko od kuge, kak od onoga strašnoga glasa da je blizo nas kuga, tak zvana kolera. Mogel bi reći, da smo samo bili blizo te nesreće, ali ve smo već dalko od nje, jer — kak čitamo v denesnjih novinah — kuga nas ostavlja, i samo dē-dē je čuti, da jeden ili drugi zbeleža v ovim betegu. I moremo se nadjati, da za kratko vrēme znikne iz našega orsaga.

Hasen od kuge čutimo tam, de je reć od čistoće. — Politička oblast, kak je bilo dokazano; da se nastanila v našim orsagu kolera, odredila je na sve strane, da ljudi odstraniju od sebe sve ono, kaj je prava i najkaka, najtopleša gnjezda svakomu betegu, osobito takvomu betegu, koj se rad širi med ljudim, prejde od jednoga na drugoga, i to je nečistoća, smrad. — Nezdrava voda, mlake, gnojšnice na dvoru, smetje, zapušćeni kanali, mlaj, blato okolo grunta: tu

se nahaja klica takovom betegu, za kojega veli mađar: »járványos betegség.« Akoprem ne svakomu, kak su na pr. bleki, čriene ili prave bobinke, difteritis itd., nego kugi.

I kaj su spravljali ljudi, da njim bila zapoved dana, da moraju gnoja vun zvoziti, gnojšnice ne na put vun puščati, dvore zavoziti, kanale spucati, zahode napraviti?! Mrgotali, spotali, kleli gospodu, da neznaju već kaj začinjati, ve su zmisliji kugu, samo da vu vekšu stisku spraviju siromaškoga muža. — Prez božje volje je niti kuga ne došla k nam — veliju vnogi — i zabada v budu gospoda kaj god začinjala, kugu nespraviju vun, ako Bog tak oće. Istina, da prez božje volje niti las neopadne z čoveče glave, ali moramo znati i one reći, koje nam sam Bog veli, i to su: pomori si čovek sam, onda pomorem ti i ja. — Ove reći valaju i pri ovim poslu. — Ako ti dēte opadne vzdenec, i onda buš rekel: ako Bog oće, se vtopi, makar mu ja pomorem ili nē? — To sigurno nebuš rekel, nego skoći mu vu pomoć i potegnēš ga v vun; ako ti od toga zbeleža, odpeljaš ga k doktoru, da ti ga iz vraći, ako je i kak moguće.

Isto tak smo i s kugom. — I to je beteg, k tomu najstrašneši beteg, za koga se i v litanijah molimo, da nas oslobodi od njega dragi Bog.

A s čim se borimo proti kugi najviše? S čistoćom. Čistoća, red pri jelu, pitvini, stanju je najkake vracivo. — Vnogi bi v najvećšim smradu živel, da ga nebi vekša oblast tirala na red i čistoću.

Poštari.

Na pošti jednoga varašinka su tri činovnici bili; jeden mužkarec i dvē ženske. Uredni glavar ove pošte su bili gospon Srček Alojzijuš, a njemo podredjene pako: njegova žena rođena Klatura Kata kakti prva; pak jedna mlada gospodična, kakti druga izdavaljica.

Gospa Katarina su bili robustna, ku-ražna žene, s ostrim glasom i klevetanom naturom blagoslovljena. Tak su se gospon Alojzijuš dugo vremena samo toj sreći morali veseliti, da su se njim prijatelji, poznani i drugi uvēk sućutjum približavali. Tē, pomilovanja vrēden gospon poštar su naime, kakti tovaroš, pod jako strogom regulum svoje žene skeščali. Petnajst lēt su nēmo trpeli ostru sekaturu, ali na jedenkrat njim se je nit strplivnosti dotrgla. Odućili su vu sebi, da, ako kakti tovaroš nikaj nē vrēdiju pri hiži, hoćuju pokazati, što su oni vu službi. Jeden dēn su se razkuražili, pak posle navadne, sakdašnje patalie se sjednaciju i čisto s urednom ozbilnoćjom rećuju svojoj ženi, kakti njim podredjenoj izdavaljici.

— Od denesnjega dneva potrebujem više točnosti vu službenim poslu.

Gospa Kata se nate reći i na ov službeni glas skameniju, pak tak činiju, kak da nebi bili dobro čuli.

— Kaj govoriš ti bezobrazenec? Reći još jedenput!

Gospon poštar su prveše reći naprebese-eno ponovili.

— To vam rećem Kovač izdavaljica, da odvas vekšo točnost zelim vu službenim poslu. Jeli ste razmeli?

No Alojzijuš, strelil si ti vraga! Gospa Kata se stepeju, kak jeden hitro zburjeni orosan, oči se musiceju, počne grmeti i zleje se na glavu tovaroša i službenoga glavara čela poplav čemernih izrazov, kak juliška gusta toća; ali koje opetovati ovdni nije pristojno.

Gospon poštar ne su reć odgovorili nato gromno buru, nego s potmanjnim posmekhom ideju vu uredno sobu, sedneju se k stolu i napišeju prijav na direkciju proti strašnoj izdavaljici.

Direktija je Kovačinu Kato radi neposlušnosti proti svojem glavaru, na 20 kurun globe kaštigovala.

— To vzemite naznauje — rećuju gospon poštar.

Nevarno se žena nasmēje.

— Mene nebudeş zigral dragi Alojzijuš. Kaštigati si me dal? Dobro je! Onda samo plati te 20 kruna.

— Iz vaše plaće vam budem stegnut.

— Ne marani. Nego onda mi budeš ov kuhinjski nedostatak iz svojega nadomestil.

— Budete stara, dok se toga doćekate.

— Tak? Onda budeš glada val makar ...

— Izdavaljica, pospravite se odvud! zveršavajte vaš posel!

— Zapovedaj ti svojem psu. Tak? No dobro je. Čekaj, budu ti išće zato žohki dani!

Stoga zabavnoga pregovarjanja je opet takva cifrasta patalija nastala. da su svi susedi skup dobežali. Vu toj jezićnoj buri je naravsko, da je zadnja reć gospe Kate bila. Nego čim su si gospon poštar sapu nabrali, opet su napatnice grmele proti-njemo podredjenoj-ženi. Ali gospa Kata su pokornost opet zatajili, radi česa su njih gospon Kovacs opetovno zatužili.

Direkcija je ve gospo izdateljicu na 50

Tu poznamo najvećega hasna od kuge. — Kuliko je takovih bilo, koji su zpočetka mrgotali, šemrali, kleli gospodu, kćemu je to, a ve? — vkriz ruke dene i tak se seće po dvoru, pred hižom, i dočim se je prije čohal po zateljaku, kak bu to, da bu to, ve si brke frće i smejuć pripozna. viš, viš, što bi to mislii, kaj bu se z toga? Predi sam do gležja gazii v blati, smetju po dvoru, a ve se mi bormes lēpo vidi, kak je v lēpim redu moj dvor. Po suhim ide do zdencu, do kocov, k tomu lēpi, novi zahod, nemora po deždju za skedenj ili za plasnicu drkati. — Itak imaju prav ta gospoda! sve jedno.

Bormes imaju prav! Vnoga občina je za stoline više vredna ve, kak predi. I držimo se toga reda i na dalje; nečekajmo, dok bi nas s bobnjom, s grožnjom, štrotom tirali na red, nego činimo sami od sebe sve ono, kaj se svakomu pojedinomu čoveku dopada, i to je: red, čistoća pri svem.

R. E.

KAJ JE NOVOGA?

— **Zaruki.** Mihalics Ferencu udovicu, koja je željeznički gostioni vlasnika, je zaručil Bagula Istvan hidegutiski nadkonobar (kelner). — Szlovenscak Géza, činovnik od južne željenice je zaručil Horvath Etelka gospodjicu u Dravavasarheju.

— **Ognji.** U Čestregu se je tekućeg meseca 13-ga dana Čeke Žigmondova stala iz nepoznatoga zroka vužgala i susjedna pojata vu nju položenom krmom zgorela. Kvar je već jezero kurun, koje je assekurirano bilo. — U Muravid občini je oktobar 14-ga dana odvečer ogejn nastal, četirinaest gazdom stane i pokrajine zide su zgorele. Veliki viher je gasenje na nemoguć delat. Zrok je nepoznat.

— **Smrtno vrganjotrovanje.** U Čerparalja občini se je strašno pripećenje pripetilo u Lusztig Mihalj familii. Iz pet članov stojeća familia je oktobra 14-ga dana u puldne vrganju jela, koja je oigfena bila. Svi su se zbetežali. Proti liečnika pomoć Lusztig Mihilja supruga, dvē dievojke i službenica već su umrli. Lusztigov položaj je tak težki, da ne bude u življenju ostal.

— **Ljubav.** Bodon Karolj poštarški činovnik u Karcagu, je u prošlim petek odvečer u poštaršku uredu na Magjar Vilma poštaricu strelil, onda pak na samr sebe. Njega su s težkemi ranami u szolnokski špital. spravili. Zrok je: ljubav.

— **Jedenajst lēt stari palikuća.** U Pere občini se je ove dane od Tóth Istvana suprugova slamnata hiža vužgala i zgorela. Žandarstvo je palikuća prijelo, koj je nē drugi bil, kak jeden Čordaš Istvan zvani jedenajst lēt stari dečko, koj je iz razpuštenosti već i više hiže vužgal u seli.

— **Samoubojni biškup.** Jovič catta-roiski (Dalmacia) grčki biškup, kojemu ostavku su nē zdavnja primili, se je u oktobar 12-ga dana v jutro s revolverom na smrt strelil. Jako čudaj duge je imel ov biškup i zato se je riešil od ovoga svieta.

— **Zakoleni žandar.** U Ribniču (Bosnia) su dvē, iz Turskoga dolazeni šejki jednoga žandara, kada je spaval, s sabljom zaklali. Jednoga činaca su već vlovili.

— **Uništjeni mjernik.** U Aradu je redarstvo uhitilo oktobar 12-ga Meszlenji Gyula tēččiskoga mjernika, koj je na Tēčč željezničke delanje vodil i od željezničke težake jezerodvēsto kurune proneveril. Pogrešni človek je na redarstvo naprē dal, da proneverjene penaze je svoji supruzi posal, koja već od zdavnja bolestna leži, i hotel je nju vraćiti dati, i sada je zato došel u Arad, da od svoje rodbine skupa pobere penaze i povrne proneverjenu summu. Zanimivo je to, da nesrećni človek već od mesec dni je skočil iz Tēčča i sada kad već je skorom dobil penaze, onda ga je iz slučajja vlovil Lantóš Janóš žandarštrazamešter, koj je svoje rodbine došel pogledat u Arad. U Centralno-kavana obloku je spazil žandar mjernika, i odmah je odredil, da mjernika redarstvo uhitil.

— **Strašno smrt.** U Felsókanajad občini (Hunjadvarmegia) dvē Ivanbraća su se med žganicežgajenje posvadili radi jedne žganice stekle. Hapili su se hrvati, med kaj su obedv u vruću drop opali. Ivan Joun je odmah, a Peter pako za neštere vure med velike muke umrl.

— **Jedne familie tragēdija.** U tempelhofu (Nemški orsag) jedna Koršus zvanoga

dobrostojećega mesara supruga — radi obiteljske svradjenje — se je na smrt obsudila i ragovorila je njezine odrasene diece, da i oni z njom skupa nek umreju. Koršusica je na oktobar 11-ga van išla s tremi dievojkami k teltowiiski čatrnji. Najmenšu dievojk, koja je stopram pet godiae stara, je na prsa ogrlila i z njom u vodu skočila. Druge dvē dievojke, jedna petnaest, druga dvanajst godine stara, su za matere skočile u čatrnju. Svi četiri su se u vodu vtopile. Domaj je nesretna žena jednoga lista ostavila mužu, u kojim se spričava od njega, i piše, da i druge dvē vekše dievojke nemreju dalje držati ovoga života.

— **Jednoga stočetiri lēta staroga človeka smrt.** Radociner Šimon füzeššerski malivlastnik je ove dane u svojim stočetiri lēta dobi umrl. Radociner se je u 1806-o godinu rodil i do svojega smrtla je zdrav bil. Pred nešteremi dnevi je na tihoma zaspal. Jednoga sina ima, koj je već ober 70 lēt, vnuki su mu 40—50 lēta stari.

— **Željeznički strajk.** U Francuzkim orsagu su željeznički činovnici u strajk stupili. Već neštere dane je, da vlaki nehodiju Soldacki korman je pričuvnike nutri zval, koji sada mesto činovnike delaju na željeznici. Misliju, da za neštere dneve bude strajku konec, i onda se opet počmeju vlaki hoditi.

— **Kralj jednomu težaku.** Kralj je Wrba Ferenc poljodjelstvenomu težaku — za radi toga, da je pri njitraiskim Nadaj-obitelju preko četerdesetpet godine verno služil — službenu medaliju daruval, i ovo je varmegijski župan poleg lēpe svečanosti goritaknul staromu težaku na prse.

— **Razbojničtvo.** Novak Antal i Jožet kedvešhegiški stanovniki 1-ga oktobra koli navečer strahovilo žedni su mogli biti. Naime kak su u moržahegijskim jaraču hodili, spazili su pred nji hodeći Vincetić Fülöpa i njegovu suprugu, kak su jednoga maloga bučkaša nesli. Za jeden trenutak već su od njih odnesli s dobrom žganicom nupunjena bučkaša, i dvē torbe. Čineče su Vincetić i njegva supruga spoznali, i nje najvili. Vežda Novak Antal i Jožef u Nagykanizi čekaju suda.

krun kaštigala i zagrozila se, da, ako nebudu poslušni, njih vu dojučnosti još bolje budu kaštigovali.

Žalibože, položaj ni se je premenil, nego dapače pohujšal, ar gospa Kata su konačno odpovedali poslušnost i s dupličnim domislavanjem su se trsili nato, da gospona Kovaca, kakti tovaroša i službenoga glavara sa svema smišlenimi načini i sredstvami pehati i mučiti moreju.

Gospon Alojzius pak su stem više zroka imeli zdvajati, ar su previdli, da sve globe zapravo oni moraju platiti, zato su se od ve sasvēm utom brinuli, kak bi bilo moguće tomu nesnosnomu položaju konec i kraj napravili. Nazadnje, za više tjedenskim premlavanju se je vu njih jedna dobra misel dozrelila, koja njim je srdce z veseljem i čudstvom oslobodjenja napunila.

Sav uzrujan i drhtajućom rukom su pisali tretjo prijav na direkciju.

»S velesťovanjem i sažaljenjem sem tak sloboden javiti, da su na Kovac Kato — meni podredjenoj izdateljicu, radi nepokornosti nametnute novčarneglobe bez uspjeha ostale. Sve one falinge i neurednosti, na koje sem ju ja višeputa i stroga opominjal

i radi kojih je već višeputa kaštigana bila, stalno nasleduje; službeno poslušnost tvrdokorno zataji i s šťovanjem niže podpisanoga glavara kune, psuje, dapače nagraza mi se fakićno me sbrhati, Uslied kojih pokorno molim, da spomenuto Kovac Kato prvo izdatateljicu, vu službenih interesah skim predi premestiti izvoliuju.

Ve pako si zadovoljno ruke ribaju, pak zaljubleno pogledaju pri drugim stolu pisaću drugu izdateljicu, mladu Irmušku, ar su se za neprilićnemi grubianšćinami i vekovećnim klevetanju nad Irmuškinemi vu-godnemi popēvkami utišili. A ve su pako čisto blaženi bili, na izgledu segurnoga premeštenja svoje harpije.

— Premestiti dam svoju ženol — pošepetneju gospon Alojzius veselo Irmuški i s veselim obrazom dodeneju, da se po takvim načino lahko budu se riešili te groznice i onda... ljubezna upraviteljica budeš moja, moja... žena.

Ali gospona poštaru nepazljivo ponašanje je oštre oči i vuha nepokorne izdateljice ne obišlo.

— Čekaj ti lopov! sičeju gospa Kata, oči njim pogibeljne iskrinje hičeju, s sakorn:

se groziju, kada su sve saznali po prislušivanjom. Vu drugi hiži se odmah k stolo sedeu i pišeju sledeću prijav:

» Moj tovaroš Kovács Alojzius, trnoslavski poštar, sramotno igro tira sa poverenjem i za ufanostjom blagorodne direkcije.

Mene, njegovo verno i mirno, poslušoo i marljivo ženo, koja navēk točno svršavam službene poste i supružne dužnosti. navēk me nedužno mući i preganja, pre višeši oblasti me ovredjiva vu poštenju i kaštigati me da samo zato, da me se skim predi rieši — kak on sam veli — i mojo drugaricu dene na moje mesto, kojoj on već na obće zban-tuvajućem činu kurizera. Zaufanostjom se preporučam vu milostivno obramću blagorodne direkcije.

Posle svega toga ran onda, kada bi veseli dan premeštenja moral biti, dojde jeden veliki, zapečaćeni službeni list, vu kojim vekša oblast — vu ime podatcih dovršege iztrage — Kovacs Alojzius poštaru radi nepravićnoga ponašanja ukorava; Kovacs Kato izdatateljicu, kakti revan činovnik, pohvali, a drugo izdateljicu, radi službenih interesah, na drugi kraj orsaga premesti.

— **Luccheni se je obesil.** Luccheni, od naše pokojne kraljice krvnik, kak iz Genfa jeden brzojav obznana, se je u genfskoj tamnici u jednoj reštu oktobar 17-ga dana obesil. Krvnik, koj je već dvanaest ljeta bil u tamnici s bludjeanom pametjnom si je od sebe života odhitil, od kojega već je nē mogel nikaj ufati se, i koj je njemu težkeši, mučeći bil od najstrašnešega smrta. Krvnika su pred dvanaest godine do njegovoga smrta na tamnicu sudili, ova tamnica ga je skupatrla, već na bludnost tirala napadača, koj je već višekrat se štel osloboditi od života, dok vezda, u jednim nepazljivim trenutku se mu to za rukom pošlo. Za nemilostivo krvočnosti se je Luccheni pokoril. Bolje, kak da biga odmah pogubili. Dvanaest godine je u tamnici sabnuo, u najveć strani kakti sam zaprti u jednom reštu, kaj je to obznaniło, da s nikim, niti svojemim robdrugimi je nē mogel skupa doiti. Biesan naturanomu, intelligentnomu človeku je veška nesreća bila tamnica, kak smrta. Luccheni je od taljanskoga postajeni človek bil, i u Parisu se rodil. Njegove roditelje je nigdar nē poznal i do deset ljetne dobi se je u jednoj detnsko — branik-hižu odhranil. Onda su ga odпустиłi i Luccheni je u Parma došel, gde je kakti težak u svakoj feloj obrtu delal. Navadno od svoje trinajst ljetne dobe je anarkista bil, hodil je na njegve skupadolazke, ali niti pre soldačiji, niti pako drugdi, gde je delal, nisu nikakvu njegovu pogibeljnu naklonost spazili. Svigdi kakti marljivoga, hasnovitoga, intelligentnoga človeka su poznali, i kada je soldačke godine svršil, za inoša je došel k jednoj hercegskoj hižu. Ali ni je dugo služil ovdje. Obhodil je čeloga Taljanskoga orsaga i ovdje se je skupaspaznal s anarkistami. Njene shvaćanje misele i trude s srcom dušom za njegve delat. Med tēm je radil, kaj bude mogel živeti; bil je kubikoš, obrtnik delavec i težak, ali nigdi je nē imel zastanka. U 1894-to godinu je došel u Beč, odkuda je i na Budapešt pogledal na dvē tjeude. Budapeštanski taljanski konzul mu je do Fiume kartu dal, odkuda je pešice u Triest išel prek. Tamošnji taljanski konzul već ga je nē pomagal, nego je njega prek dal redarstvom, koji su ga onda na četiri dni zaprti, a onda pak persup na taljanski hatar odegual. Tak je Luccheni na novom u taljanski orsag došel, gde je u već varašah delal i potlam u Lausanne išel. Tu, i kak svigdi na drugih mestah navēke je hodil k anarkisti. Kada je Luccheni u Lausanne bil, čul je, da Orleanski herceg u Genfu stanuje. Onda je već tak divji anarkista bil, da bez prigovora hotel je jednoga velikaša umoriti i tak je snoval, da bude orleanskoga hercega umoril. Ali herceg već se onda odputoval iz Genfa i barem je Luccheni za njega putoval u Evier, i tamo ga nē mogel najti. Onda je čul glasa, da Erzšebet magjarska kraljica bude u Genf došla. Odmah se obrnuo i nazaj putoval u Genf, da umori kraljicu, koju je već u Budapeštu videl. September 10-ga dana, — kak je već to poznato — je ov galženjak ovu dobro dušno, od svakoga naroda na zemlji poštuвано kraljicu vmoril. Kada su Lucchenia odmah vlovili, naprē je dal, da nē mu je žal, kaj je napravil, ako bi svaki anarkista svojo delo verno svršil, onda bi gradjanska družtva unišćena bila. Genfski sud je njega do smrta na tamnicu odsudil. Ali ov velki krvnik je iako lahko trpil tamnicu. Versuše je pisal, i tak se vidlo, kaj se je čisto premiril, ali njegva vraža natura je nikak nē bila zato mirna. Tamnica mu je od mesec-do mesecah, od godine-do godinah uvijek težkeša i

mučeća bila, tak, da je pred nešteremi ljetmi od tamnice direktora hotel vmoriti. Ali njegov antentat nije mu pošlo za rukom. Za radi toga je još ostrešega robstva dobil. U zadnjem vremenu već je čisto bludni bil. U ponedelek su ga s petnajst njegovimi drugi u knjigovežetkoj radionicu odredili. Nije hotel zapovēda posluhnuti i pošpotal je od radionice voditelja. Voditelj je na to prijavu delal k direktoru. Lucchenia su na to nazaj spravili u cellu, gde se je hapil bjesnovati. Od stola je gori vzel jednoga vrća, i tak s velikom jakostjum je njega k obloku hitil, da su se glažnati črēpi od vulice na drugi stran phtletali. Na pomoć dozvani od tamnice vahtari su njega na težkoma obuzdali i Lucchenia na samorešt i na post odsudili. Od tamnice direktor je odmah javljenje napravil oblasti, da je Luccheni obnoref. Lucchenia, koj se je hapil u ponedelek pošlie podne biesniti, su ga u samotamnicu odnesli. U tamnici je čēli popoldan pōpēval, ali okoli šeste vure je na hitroma tiho ostal. Vahtarim se je čudno vidlo ov, na hitroma nutristajenji mir, odprli su od rešta vrata, i tam su našli Lucchenia mrtvoga, koj je na hladnim remenu visel. Doktor, — koj je odmah došel, — ga je hotel na život donesti, nego Luccheni ovo dušu već je onda zdavnja vrag odnesel od svojega tiela, kakti od takvoga človeka, koj je najvećše umorstvo napravil na ovim svietu.

— **Susedi.** I tak se rodiju smrtna tragedije. U Hodmezővašarhelju se je Marton Ernőa supruga posvadila s njenom susedicom. Onda se to pripetilo, da od suseda hiže stēno je netko s blatom po grdil, za kaj je ova Martonica pri sudu zatuzila. Očutljiva žena je tak jako na srce zela ovo stvar, da se je u Tisa vodu zaklala. Njezin muž je nju jeden čēli tjeden iskal pri rodbini, onda je došel glas, da od supruge mrtvo tielo pri Szerbkereszturu su vanlovili.

— **Nesreća.** Esveler Lajoša supruga, težakinja je ove dane na Szabadšag trgu iz jednoga stropojućega munjevita doli opala. Gori se stala, tak se čutila, da nēma nikakvo fahngu, gori je stala na jedno drugo munjavitio i dimo je išla na Liliom-ulica, 46 brojnim stan, gde je za kratkoma umrla. Tak se vidi, da nesrećna žena je nutrašnje ozlede trpela.

— **Nesreće.** U prošlim tjednu u našim varmegiji na više mestah je bil oženj: Farkas Jožef vlastelinu na čurgoi-pusti je desetjezer kurun vriednosti slama i pljeva zgorela. Ognja zrok je nepoznat. — Na Aisolendva Büchler Adolfa na dvoru devetsto kurun vriednosti sēno je zgorelo. I ovdje je zrok nepoznat. — Na Šarhida občini je Pete Gjörgja osem lēt stari Gergelj sin s šibicom se igral i na dvoru stojeću krmu je vužgal. Kvar je neštero sto kurune. — U Zalaszentmihalyu tekućeg meseca 4-ga dana pošlie podne ob četerti vuri su se Horvath Gjörgja na dvoru stojeći 35 hržni križi vužgali i zgoreli. Zrok je nepoznat. Sreća, kaj je na fletnoma pomoć došla, a drugać pri velkim vetru neizmerni kvar bi nastal.

— **Boj med redare i pijane ljude.** U Budapeštu v prošlim nedelju v polnoći su u Illeš-zvanoj ulici već pijani ljudi veliku smutnjnu napravili. Na farmu je naprē došel Laczi Andraš 2017 brojni redar. Kada su pijani ljudi redara zgledali, su se odlučili u tom, da se budu hapili svadjeti. Od družtve jeden clan, Babel Istvan 27 lēta

stari hižnimešter je bil predlagatelj: — Hapimo se svaditi, i ako redar sim dojde, napravimo iz njega paprikaša. Drugim se je jako dopalo ovo stvar i hapili su se za norie svadjeti, i kada je redar med nje došel, okolo su ga vzele, i hapili su ga buhati. Laczi Andraš je na to sablju van puknul i Babel Istvana i njegovoga mlajšoga brata, Babel Ferenc 21 lēt staroga orudjebravara posekel. Na to su se već redari požurili, na Lacziov branjenje i Babel braće su uhitili i na nadkapitanstvo su je hoteli odeg-nati. Na Szűz- i Magdolna-ulice voglu su z njimi hodili, kada su od Babeli pajdaši hoteli od redarov ruke obedvē prijete mladence osloboditi. Postali su na redare, kojim su sablje ogrbili, tak, da je Laczi Andraš revolvera naprē vzel i u zrak strelil. Na pućanje su se ljudi prestrašili i odeba žali. Njezine vodja, Deutschmann Vince težaka su vlovili i Babel braće uhitili. Proti Deutschmanna iztragla dalje trajla.

— **Samoubojni vahtar.** U Koložvaru Balaz Mihajl vahtar, koj je večkrat u bludnim betegu trpel, se je u prošlim sriedu odvečer pred brzovlakom hitil, koj je njega na falate raztrgnul. Nesrećnomu človeku u žepu su jednoga lista našli, u kojem se spričava od njegve supruge i diece, i daje njim na znanje, da radi svojega betega se je samo skončal.

— **Plača s kusturom.** U sobotu v noći u Budapeštu na Matyaš trgu stojeći Zrinyi-kavani je veliko zabavo delal Lőrinc Antal 27 lēta stari obrtnik. Kada mu je već račun veksi bil, prijel si je škrljaka, i hotel je bez pozornosti oditi iz kavane. Ali kelner ga je spazil, i od njega svoje peneze prosil. Lőrinc se je na to gori stal, na kaj je kelneru na pomoć se žuril Vašgjernik Istvan težak. Ali Lőrinc je jakši bil, kak obedvē človeki, noža je potegnul i težaka vpičil, a onda odbježal. Redari sada Lőrincia iščeju.

— **Veliko vkradjenje na vlaku.** Od Djuhara Eszter bukarestska osobne žene, kada se je putovala, med Budapest i Beč na brzovlaku su od nje već jezero korun vriednosti dragociene vkrali. Redarstvo sada željezničkoga tolvaja išče.

— **Smrtna nesreća.** U Vacu-ulica pod 124. brojom stojeću pokućtvornici smrtna nesreća se pripetila u ponedlek odvečer. Pešti Gabor stolarskidetič je rano jedno desku rezagal, kada je nekak k parožagi se hitil, koj je smrtno rane na njega zrokuval. Branitelji su ga u Rokuš-spital odnesli, gde je u svoje rane umrl.

— **Snjegopad.** U Čikseredu od subote se je vrēme na zimo obrnulo. Na nedeljo jutro Hargittu, haromkutske i gjmeške briēge na već pristih debelo snieg pokriva. U ponedlek pred poldan črez tri vure je snieg padal. Čēla okolica zimskoga kipa kaže.

— **Samoubojni fiškaliuš.** U Balassa-gjarmatu Tautošy Emil tamošnji fiškaliuš se je u ponedlek v noći u svoji spalavnici s jednom puškom na smrt strelil i odmah umrl. 68 lēt stari fiškaliuš, koj je veoma stari momak bil, već je od zdavnje godine, jako bolestan bil, i u svojim razdraženosti je ovoga čina delal.

— **Imenovanje.** Od magjarske države željeznice predšednik direkcia je Kovács Mihaly i Tóth Dezős učitelje k udaljaikskoj, Tomor Szerēna kotorsku učiteljicu k zimonjskoj i Lisziak Janka ligetvarsku učiteljicu k našicaikskoj skoli imenoval.

2998/1k.916. I. Árverési hirdetmény.

A csáktornyai kir. járásbíróóság közhírré teszi, hogy Dr. Hajós Ferencz csáktornyai ügyvéd által képviselt Csáktornya Vidéki Takarékpénztár végrehajtónak Premus János és neje Jambrovics Mária felsőmihályfalvai lakós végrehajtást szenvedettek elleni 8000 kor. tőke és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést 1881. LX. t-cikk 144 és 146 §§ ai alapján elrendelte, minek folytán végrehajtónak 800 kor. tőke, ennek 1909. évi szeptember hó 21-től járó 6% kamatai, 136 kor. 75 f. per, 49 kor. 75 f. végrehajtás kérelmi, 55 kor. 40 f. végrehajtás fogamatossági 45 kor. 75 f. árverés kérelmi és a még felmerülő költségekből álló követelés kielégítése végett a nagykanizsai kir. törvényszék és a csáktornyai kir. járásbíróóság területéhez tartozó s a felsőmihályfalvai 41 sz. tjkvben 75. 76/b hrsz. Premus János és neje Jambrovics Mária nevében álló egész ingatlan 927 kor. becsáron, a felsőmihályfalvai 41 sz. tjkvben 75. 76/a hrsz. ingatlanok ugyan azt illető (névén álló) $\frac{2}{3}$ -ad részre 44 kor. becsáron, a felsőmihályfalvai 87 sz. tjkvben 71—74 hrsz. ugyanannak nevében álló egész ingatlan 92 kor. becsáron, a felsőmihályfalvai 87 sz. tjkvben 77. 79. 83/4 hrsz. ugyanannak nevében álló egész ingatlan 84 kor. becsáron, a felsőmihályfalvai 96 sz. tjkvben 72/a/2 hrsz. ugyanannak nevében álló egész ingatlan 40 kor. becsáron

1910. évi november hó 10-én d. e. 10 órákor

Felsőmihályfalva község házánál Dr. Hajós Ferencz csáktornyai ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános bírói árverésen eladtni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitelt becsár, melynek felénél a 75. 76/b hrz. sz. $\frac{2}{3}$ -nál, alacsonyabb áron pedig a többi ingatlan el nem adható.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni és pedig 92 kor. 70 f., 4 kor. 40 f. 9 kor. 20 f. 8 40 fill. és 4 koronát.

Vevő köteles a vételért három egyenlő részben, mégpedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt a másodikat ugyanattól 30 nap alatt, a harmadikat ugyanattól 45 nap alatt minden

egyves vételári részlet után az árverési napról számított 5% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módokat szerint lefizetni.

Csáktornya, 1910. július 20. 950

fischel fülöp

Strausz Sándor könyvnyomdája Csáktornya

A legujabb gyorsajtókkal és
segédgépekkel van felszerelve.

Elvállal minden néven nevezendő

könyvnyomdai munkákat, a leg-

:: jutányosabb árak mellett ::

Iparos s kereskedő előfizetők névjegyzéke	IPAROS és KERESKEDŐ előfizetők névjegyzéke.	Iparos s kereskedő előfizetők névjegyzéke
Iparos s kereskedő előfizetők névjegyzéke e rovatban díjmentesen közöljük.	Férfi szabó : Ivacsics Ignác, Csáktornya Bedics Ferenc szabó "	Iparos s kereskedő előfizetők névjegyzéke e rovatban díjmentesen közöljük
Börkereskedő: Máyer Testvérek, Csáktornya	Férfi és női divatárú : Zrínyi Viktor, Csáktornya	Vászonkereskedő: Szivoncsik Antal, Csáktornya
Borbély és fodrász: Nádasdi Nándor, Csáktornya Mik Szilárd, "	Fűszerkereskedés: Mayercsák Béla, Csáktornya köcsen-, faszén-, magvak és a "Műtrágyát Értékesítő Szövetkezet" raktára.	Vendéglők: Hajas József, Csáktornya Pecsornik Ottó, "
Mézeskalácsos és viaszgyertyaöntő: Tihanyi Mihály, Damása	Gráner Testvérek, Csáktornya Mráz testvérek, "	Hencsey Gábor, "
Butorraktár: Butor és koporsóraktár. Csáktornya Horák Odón, Csáktornya Schwarz Lipót, Varazdin Hirschler Ármin, Varazdin	Kávéház: Hajas József, Csáktornya Horváth Géza, "	Antonovics József, "
Cipész: Masztnak József, Csáktornya Meskó Bálint, Csáktornya	Kékfestő: Scheiber Mór, Csáktornya	Becsey Albert, "
Divatruház: Liszt és Brodnayk, Stridóvár	Kőfaragó és sirkő készítő: Tersztenyák Bódog, Csáktornya	Horváth Mihály, (Fehér galamb) "
Eredeti Singer varrógépek: Singer Co., Árpád-utca Csáktornya	Likörgyár: Hochsinger M. és fiai, Csáktornya készíti a híres "Glória" nősborszeszt 12 üveg bérmentve 5 korona	Kelemen Imre, "
	Mészáros: Nuzsy Mátyas, Csáktornya	Prusztáz Alajos, "
	Órás és ékszerész: Pollák Bernát, Varazdin	Deutsch Zsigmond, "
	Pezsgőgyár: Muraközi pezsőgyár, Csáktornya	Schlesinger Mór, "
	Pék: Stolzer József, Csáktornya Petrics Viktor, "	Özv. Mihálics Ferencné vendéglő a vasúthoz "
	Szállító és deszkakereskedő: Löbl Mór és fia, Csáktornya	Singer Salamon, Kiszabadka Kalchbrenner Ferenc, Stridóvár Sajtóry János, Drávanagyfalu
	Tejet és tejtermékeket Csáktornyára házhoz szállít Bányavári gazdaság.	Kovács Mihály korszmáros, Drávasárhely L-itmann Mihály, Nyírvölgy Leitmann Bálint, Szentilona Feigelsstock András Bpest, VII., Dohány-u. 81
	Uri- és női divat, játék és díszműárú: Kelemen Béla, Csáktornya	Szabadalmazott "Kristály" korszűrő gyár: Herczog Sándor vasúti vendéglős Csáktornya
	Vaskereskedés: Bernyák Károly utóda, Csáktornya Binder Károly, "	Prosternik Gusztáv, Csáktornya

Kiadó lakás.

Az előbb Schulek jelenleg Kacun Mihály tulajdonát képező ház első emeletében egy két szoba és konyha esetleg egy két szobából álló lakás kiadó. 948 1—1

Köhögés

rekedtség, katarus, elnyákosodás görcsös- és számarköhögés ellen ne vegyünk semmi mást, mint az igen ízletes

Kayser-féle
mell-karamellákat

„a három fenyővel”

Magánosoktól és orvosoktól érkezett közjegyzőleg hitelesített elismerő iratok és bizonyítványok mutatják a biztos sikert.

Csomagja 20 és 40 fillér. 1 doboz 60 fillér.

Csáktornyán kapható:

Pethő Jenő gyógytárában.

STOCK-COGNAC MEDICINAL

szavatolt valódi borpárlat

Camis és Stock

gőzpároló telepéből,

Barcola.

COGNAC-gőzfőzde, állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.

Kapható minden jobb üzletben!



Pályázati hirdetés.

A Ligetvár községi iskolánál megüresedett

tanítói, illetőleg tanítónői állásra

pályázat hirdettetik. Fizetés: a községektől 800 K, államsegély 120 K, 2 öl tűzifa és egy szoba lakásnak konyhával. Pályázati határidő november 6. Ligetvár, u. p. Murakirály.

947 1—1

Iskolaszék.



Gyermekjáték
a Schicht szappannal való mosás, mert egyszerre tisztít és fehérít is, s meglakart minden fáradtságot és megerőltetést!



463 és 464 sz. 1910.

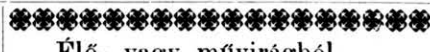
Arverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.c. 102 §-a értelmében ezennel közzhírre teszi, hogy a csáktornyai kir. bíróság 1910. évi V 350, 352, 301 és 311 számú végzése következtében Dr. Hajós Ferencz ügyvéd által képviselt Ernst és Puntzer bécsi cég javára 150, — 150 és 58 kor. 10 fill. s jar. erejeig fogantatosított kielégítési végrehajtás utján letelgett és 3310 koronára becsült 1 vaspénzszekrény, férfi kalapok, gombok, kendők, szőnyegek leher és színes vászomból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatlak.

Mely árverésnek a csáktornyai kir. bíróság 1909 V. 301, 311, 350, 353/5 sz. végzése tolyltn 150, 150 és 58 kor. 10 f. tökekövetelések és ezek járulékaí erejeig Csáktornyán a varoshaz épületében leendő eszközlésere

1910. évi október hó 31-ik napjának d. u. 3 órája

határdőül kütizetik és ahhoz a venni számdékozők oly megjegyzéssel hivatlak meg, hogy az éruttelt ingóságok az 1881. LX. t.c. 107. és 108 §-a értelmében készpénzletetés mellett a legűbbet igérőnek becsáron alul is elfognak adatlak. 949 Csáktornya, 1910. okt. 10.



Élő- vagy művirágból,

csokrok és koszoruk

valamint mindennemű kertészeti munkák a legfinomabb kivitelben készítettnek. 951 1—1

Panuska József

műkertészetében

Csáktornyán, Jókai-utca II. sz.



Széchenyi-utca 26 számú

házam

kerttel együtt eladó.

952 1—1

Matján Mihály.

Egy

cípészegéd

tartós állást talál

Andrasecz Lukács

cípésműhelyében

Dékánfalva 953 1—1

Hirdetések felvételnek e lap kiadóhivatalában.

Flix fizetés és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket, sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havnként elérhető jövedelem 300—600 korona.

Hecht Bankház Részvénytársaság, Budapest Ferenciek tere 6.

954 1—5

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller
póteka

egy régiónak bizonyult készízet, mely már sok év óta legjobb bedörzsolésnek bizonyult köszvényel, oszónál és meghűléseknel.

Figyelmztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosaak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott doboza van csomagolva. Ara üvegekben K — 80, K 1.40 és K 2.— és ügyszólván minden gyógyser-tárban kapható. — Főraktár: Tórok József gyógyserésznél, Budapest.

De Richter gyógyser-tára az „Arany orszázhöz”, Prágában, Elisabethstrasse 5. neu.

Gabona árak. — Ciena žitka.

mmázsa	l m-cent,	kor. fill.
Buza elsőrendű	Pšenica	19 20 —
Rozs	Hrz	13 00 —
Árpa	Ječmen	13 00 —
Zab	Zob	14 60 —
Kukoricza	Kuruza suha	12 00 —
Fehér bab új	Grah bel	21 00 —
Sárga bab	» žuti	17 50 —
Vegyes bab	» zrněšan	16 00 —
Kendermag	Konopijeno seme	21 00 —
Lenmag	Len	27 00 —
Tökmag	Koščice	24 00 —
Bükköny	Grahorka	14 00 —

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Főáruú kénes hévízi gyógyfürdő, modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdő, iszapborogatások, uszodák külön hőigék s utazó részére. Török-, kö- és márványfürdők; hőlég, szénsavas- és villamos-vizfürdők. A fürdők kitűnő eredménnyel használhatnak főleg eszusz bantalmaknál és idegbojok ellen. Ivó-kúra a légzőszervek hurutos esetében s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakozoba. Szoldi kezelés, jutányos árak. Gyógy- és zenedij nites. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

704 10-14

AZ IGAZGATÓSÁG.

ALKALMI VÉTEL!

Helyszűke miatt a raktáramon levő **leány-gallérokat, téli köpenyegeket és téli kabátokat** beszerzési áron árusítom. - Allandó nagy raktár a következő cikkekben:

- 8 korona női strapa fűzős cipő 8 korona
- 9 korona női box fűzős lakkaplival 9 korona
- 10 korona női box gombos lakkaplival 10 korona
- 11 korona uri box cugos vagy bergsteiger 11 korona.

Valódi amerikai cipők, vízhatlan gummicizmák és sárcipőkben nagy választék.

Egyedüli raktár Pichler-féle loden- és plüschkalapokban valamint valódi angol Christis kalapokban. - Az árak minőségéért szavatolok.

POLLÁK GYULA NŐI- ÉS FÉRFI DIVATÁRUHÁZA CSÁKTORNYA.

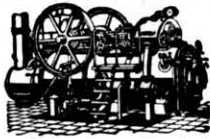
Borszéki GYÓGY- ÉS ÜDÍTŐVIZ.

A SZÉNSAVAS ÁSVÁNYVIZEK KIRÁLYA!
Borszéki

az ÁSVÁNYVIZEK KIRÁLYA, ANGLORKOR ÉS VÉRSEGENYSÉG ellen paratlan gyógyszer. Mint üdítő és hűsítő itál a legelső minden yizek között. Főraktár Csáktornyan: **Stráhia Testvérek** fűszer- és csemege üzlet.

877 14-30

R. WOLF MAGDEBURG-BUCKAU



Képviseleje: Boros Artur okl. gépészmérnök, BUDAPEST, VI., Teréz-körút 29.
Járkerékes és helyhez kötött telített és szabadalmazott **túlhevített gőzzel működő lokomobilok**

WOLF eredeti szerkezete 10—800 lóerőig. Az ipar és mezőgazdaság leg gazdaságosabb, leg tartósabb és leg megbízhatóbb üzemgépei. Összegyártás 700 000 lóerőn felül.



A Kossuth Lajos-utcai házam **emeleti lakása**

(4 szoba, konyha stb. összes hozzáptartozóval) november 1-re bérbeadandó.

Masznak József.



Globin



VIGYAZAT! Sok értéktelen utánzat van forgalomban.

Határozottan Fr. Schulz-féle "GLOBIN"-t kérjen.

legjobb czipőtisztítószer



Schmidt Ede :: zongoraterme CSÁKTORNYA.

Ajánlja a legkitűnőbb minőségű zongorait.

Olesó árak! :: Beeszerelés! Részletfizetés! :: Jótállás!



MINDENNYIT MARRÓ!

JOL JAR
NA VALÓDI PALMA KAUCSUK SAROK VAN CIPŐJÉN

ROSSZUL JAR
NA NEMÜVELA VÉDJEGYRE TESSÉK KIPRÓBÁLNI!

Értesítés.

Van szerencsénk a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy legújabb divat szerinti

NŐI-KALAP MODELJEINK

megérkeztek, melyeket nagy választékban a legjutányosabb árak mellett bocsájthatjuk a n. é. közönség rendelkezésére.

Ügyes és gyakorlott kalapdiszítőnők mindennemű átalakítást elvállal és teljes megelégedésüket előre is biztosíthatjuk.

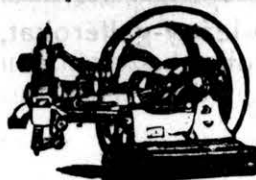
Női- és gyermeksapka és kalapokban nagy választék.

Hirschsohn Testvérek divatáruháza Csáktornya.

935 4-10

Drezdai Motorgyár részv.-társ.

Németország egyik legrégebbi és legnagyobb motorgyára.



Szállít szakkörökben elismert legjobb gyártmányú :
Benzin-, Nyersolaj-, Gáz-, Petroleum-
motorokat és locomobilokat
— valamint szivógázmotorokat —
MEGLEPŐ UJDONSÁG!
EGYETEMES GENERATORUNKKAL

a tényleges lőerő
óránként csak kb. 1 fillérbe kerül.

Vezérképviselet:

Gellért Ignác és Társa

Budapest, Teréz-körút 41 :: Telefon 12-91.

Legmesszobbmonó jóállás. Kedvező fizetési feltételek.

Sürgős megbízásunk van 942 2-5

10.000.000 kor. törlesztéses jelzálogkölcsön

elhelyezésére I. és II. helyre földbirtokokra és nagyobb városokban levő házakra, 4¹/₂%-os kamatra.

Kölcsönök a legmagasabb becsérték két harmad része erejéig a legelőnyösebb feltételek mellett engedélyeztetnek.

Felvilágosítással költségmentesen szolgál:

PROPPER és ÖRLEI
bank- és váltó-üzlete

Budapest, VI., Andrásy-ut 32.

A Budapesti Asztalos Ipartestület védnöksége alatt álló

BUTORCSARNOK

ÉS HITELSZÖVETKEZET

az Orsz. Közp. Hitelszövetkezet tagja.

12 éve fennáll, felhívja a n. é. bútortvasárló közönség figyelmét, hogy VIII., József-körút 28. sz. (Békkocsis-útca sarok, valamint IV. kerület, Ferenciek-tere :: 1. szám. (Királyi bérpalota) újonnan átalakított helyiségeiben rendezett ::

lakásberendezési kiállítás

megtekintésére, raktárunk, mely a legnagyobb az országban, a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelű, művészek által tervezett és szakbizottság által felülvizsgált bútortokból áll, teljes lakásberendezéseket művészi tervek szerint készítünk, minden darab jóállás mellett adatik el. ::

934 4-16

KOVALD PÉTER és FIA

cs. és kir. szab. kelme- és szőrmepestő, vegytisztító és gőzmosó-gyár
BUDAPEST, VII., SZÖVETSÉG-UTCA 37. SZÁM.

megbízói kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviseletet létesít és ezáltal módot nyújt a nagyérdemű közönségnek arra, hogy cégét — a csomagolás és postaköltségek mellőzésével — közvetlenül felkereshesse

Hirschsohn Testvérek Csáktornyan

vette át a képviseletét és a gyár rendes áraiban vállalja az uri, női- és gyermeköltönyök, diszitó és butorszövetek, függönyök, kézimunkák, szőnyegek, csipke- és végáruk, szőrmék stb. kegytisztítását és festését.

➡ Ügyintéznél ágytollak tisztítását és fehérneműek mosását is. ➡

A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos áraitól, szíves jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviseletet és számos megbízást kér a

KOVALD PÉTER ÉS FIA CÉG.

A

MURAKÖZI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Csáktornyan

folyó évi július hó 1-vel új üzletágat honosított meg, amennyiben a már több intézetnél közkedveltségnek örvendő

takarékbiztosítást

nálunk is terjeszteni fogja.

Ezen intézmény lényege az, hogy a fél a takarékpénztárnál heti befizetési könyvecskére 15 éven át hetenkint 1 koronát és a táblázatszerű fillér pótdíjat fizeti be, mikor is 15 év eltelte után a takarékpénztár a félnek — kamatos-kamattal 1000 koronát fizet vissza. Amennyiben azonban a fél a 15 évi időtartam előtt, bármikor is netán elhalna, úgy azonnal ugyancsak 1000 korona fizettetik ki örökösöknek.

Belépni azonban nemcsak egy koronával, hanem 50 koronáig bármely egységgel is lehet, és ilyenkor természetesen, annyiszor egy korona és annyiszor a megfelelő pótdíj fizetendő, ahány ezer koronát a fél magának biztosítani kíván.

Belépni bármikor lehet.

Vidéki befizetőknél portómentes postatakarékpénztári befizetési lapokat ingyen tetszünk rendelkezésükre. — Felvilágosításokat szóban és írásban bárkinek ad, ismertető füzeteket küld, jelentkezéseket mindenkor elfogad a

Muraközi Takarékpénztár Részvénytársaság Csáktornyan.